

Handleiding bij de informatiemodellen beleggingsverzekeringen

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Inleiding

Op 20 december 2006 heeft de Commissie transparantie beleggingsverzekeringen (commissie De Ruiter) geadviseerd om de consument inzicht te verschaffen in de kostenopbouwende aspecten van beleggingsverzekeringen, door middel van het transparant communiceren aan de consument op basis van een aantal modellen (verder informatiemodellen Beleggingsverzekeringen).

Het Verbond heeft intensief gewerkt aan de operationalisering van de aanbevelingen van de commissie. Dit heeft geleid tot een aantal modellen. Deze modellen bieden de consument algemene informatie over beleggingsverzekeringen in de oriëntatiefase, aanvullende informatie bij de offerte en jaarlijkse informatie over de ontwikkelingen binnen een gesloten beleggingsverzekering. Bij het operationaliseren zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- bij de uitwerking is cijfermatig zo dicht mogelijk bij de modellen zoals geadviseerd door de commissie De Ruiter gebleven;
- er worden zoveel mogelijk dezelfde termen als in de geadviseerde modellen gebruikt;
- de uitgewerkte modellen zijn een minimale set. Als u meer informatie wilt verstrekken, is dat vanzelfsprekend prima. In het kader van de overzichtelijkheid en herkenbaarheid van de modellen dienen nadere informatie, afwijkingen, uitsplitsingen in een toelichting/bijlage te worden opgenomen.

De Algemene Ledenvergadering heeft op 20 juni 2007 ingestemd met de modellen. Hiermee zijn de modellen en de implementatie daarvan bindend voor de leden van het Verbond van Verzekeraars. De modellen dienen per 1 januari 2008 te worden geïmplementeerd en begin 2008 (uiterlijk eerste kwartaal) aan nieuwe en bestaande klanten te worden verstrekt. Als een klant een verzoek indient tot afkoop dient vanaf 1 juli 2007 een overzicht te worden verstrekt van de financiële consequenties alvorens de klant een definitief besluit neemt. Voor mutaties als premieverhoging, -verlaging en premievrij maken wordt opnieuw het bij de offerte behorende model verstrekt.

De inwerkingtreding van het provisieverbod per 1 januari 2013 heeft gevolgen voor de informatiemodellen. Model 1 is aangepast. Alle verwijzingen naar "provisie" zijn verwijderd. Dit nieuwe model moet vanaf 1 januari 2013 worden gehanteerd.

Aanpassingen zijn ook vereist in de overige modellen voor producten waarbij provisie vervalt. Hiervoor zijn geen voorgeschreven teksten gemaakt. In de toelichting bij de diverse modellen zijn aanbevelingen gedaan voor aanpassingen.

Op 1 januari 2018 is de PRIIP's verordening in werking getreden. Voor nieuw te sluiten beleggingsverzekeringen houdt dit in dat in de wet wijzigingen zijn doorgevoerd in de terminologie en de rekenregels waarmee voorbeeldkapitalen worden vastgesteld. Om onduidelijkheid te voorkomen zijn de informatiemodellen voor zowel de precontractuele fase (model 1 en model 2) als de jaarlijkse waarde-opgave (model 3) hierop aangepast.

Let op!

De jaarlijkse waarde-opgave (model 3) en het mutatieoverzicht (model 4) voor op 31 december 2017 bestaande beleggingsverzekeringen zijn **niet** gewijzigd.

Sinds de implementatie van de modellen en de herziene handleiding van juni 2007 zijn enkele tientallen aanvullende Q&A's verschenen. Bovendien is een aantal wijzigingen in de modellen aangebracht, met name op het terrein van de post kosten bemiddelaar. In deze handleiding zijn de volgende circulaire's verwerkt:

- Besluit Algemene Ledenvergadering Verbond 20 juni 2007 over modellen Beleggingsverzekeringen (LV-2007/47)
- Herziene handleiding bij het invoeren van de informatiemodellen Beleggingsverzekeringen (SL-L 2007/17)
- Voortgang implementatie informatiemodellen Beleggingsverzekeringen (modellen De Ruiter) (SL-L 2007/24)
- Informatiemodellen beleggingsverzekeringen (modellen De Ruiter) (SL-L 2007/36)
- Aanpassing modellen De Ruiter per 1 januari 2009 (SL-L 2008/36)
- Aanpassing modellen De Ruiter: rubriek kosten bemiddelaar (SL-L 2009/22)
- Kosten bemiddelaar: hanteer zoveel mogelijk voor bestaande contracten de nieuwe redactie voor de modellen De Ruiter (SL-L 2009/28)
- Aanvullende Q&A's modellen De Ruiter (SL-L 2010/01)
- Wijzigingen modellen De Ruiter: compensatie en afkoopwaarde (SL-L 2010/07)
- Besluit Algemene Ledenvergadering Verbond 20 juni 2012 over monitoring doelkapitaal (LV-2012/32)
- Aanpassing informatiemodellen naar aanleiding van inwerkingtreding PRIIP's verordening (volgt)
- Aanpassing Q&A's aanpassing scope Model 3 BPR (SL-2019-4)

In dit document treft u een nadere toelichting aan bij de gepresenteerde modellen.

Januari 2019

Inhoudsopgave

Algemeen	6
1. De verschillende modellen	6
2. Vragen en antwoorden	6
Model 1: Algemene informatie over beleggingsverzekeringen	9
1. Toelichting	9
2. Het model	9
3. Vragen en antwoorden	12
Model 2: Informatie over <productnaam> (contracten gesloten tot 1 april 2010)	16
1. Toelichting	16
2. Het model	16
3. Uitleg tekstblokken	18
4. Voorbeeld van het model.....	35
5. Vragen en antwoorden	36
Model 2: Informatie over <productnaam> (contracten gesloten vanaf 1 april 2010).....	38
1. Toelichting	38
2. Het model	38
3. Vragen en antwoorden	40
Model 2: Informatie over <productnaam> (contracten gesloten vanaf 1 januari 2013)	41
1. Toelichting	41
2. Het model	41
Model 2: Wijzigingen voor contracten gesloten vanaf 1 januari 2018	43
1. Toelichting	43
2. Het Model	43
3. Vragen en antwoorden	44
Model 3: Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>	45
1. Toelichting	45
2. Het model	45
3. Uitleg tekstblokken	47
4. Voorbeeld van het model.....	58
5. Voorbeeld van het model voor een hybride beleggingsverzekering	60
6. Vragen en antwoorden	62
Model 3: Wijzigingen voor contracten gesloten vanaf 1 april 2010	64
1. Toelichting	64
2. Het model	64
3. Vragen en antwoorden	65
Model 3 Wijzigingen in verband met compensatieregelingen voor beleggingsverzekeringen ..	67
1. Toelichting	67
2. Het model	67
3. Vragen en antwoorden	67

Model 3 Wijzigingen in verband met verbetering van de transparantie van de afkoopwaarde ..	68
1. Toelichting	68
2. Het model	68
Model 3 Wijzigingen voor contracten gesloten vanaf 1 januari 2018	69
1. Toelichting	69
2. Het model	69
3. Vragen en antwoorden	70
Overige overzichten	71
1. Toelichting	71
2. Vragen en antwoorden	71
Model 4 Mutatieoverzicht bij afkoop van <productnaam>	77
1. Toelichting	77
2. Het model	77
3. Vragen en antwoorden	77
Model 4 Wijzigingen in verband met compensatieregelingen voor beleggingsverzekeringen ..	80
1. Toelichting	80
2. Het model	80
3. Vragen en antwoorden	80
Model 5 Informatie over uw spaarkasovereenkomst (contracten gesloten tot 1 april 2010)	81
1. Toelichting	81
2. Het model	81
Model 5 Informatie over uw spaarkasovereenkomst (contracten gesloten vanaf 1 april 2010) ..	83
1. Toelichting	83
2. Het model	83
3. Vragen en antwoorden	84
Begrippen	86

Algemeen

1. De verschillende modellen

Model	Voor welke klanten	Omschrijving
Model 1: Algemene informatie over beleggingsverzekeringen	Potentiële klanten	Algemene informatie
Model 2: Informatie over <productnaam>	Nieuwe klanten	Overzicht kostensoorten
Model 3: Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>	Nieuwe en bestaande klanten	Jaaropgave
Model 4: Mutatieoverzicht bij afkoop van <productnaam>	Nieuwe en bestaande klanten	Overzicht afkoopkosten
Model 5: Informatie over uw spaarkasovereenkomst in <periode>	Bestaande klanten	Vergelijkbaar met model 3
Overzicht mutaties (premieverlaging, -verhoging en premievrij maken)	Nieuwe en bestaande klanten	Vergelijkbaar met model 2

2. Vragen en antwoorden

Vraag	Antwoord
Wanneer zijn eventuele wijzigingen in een model toegestaan?	Het is niet toegestaan om in modellen wijzigingen aan te brengen. Soms kunnen specifieke producten eigenschappen hebben, die volgens het model verkeerd worden aangeduid. In dat geval moet het voorstel tot afwijking aan het Verbond worden voorgelegd. Afwijkingen die zijn goedgekeurd, worden in Vraag en Antwoord weergegeven.
Wanneer dienen de modellen door verzekeraars te worden ingevoerd?	De modellen dienen per 1 januari 2008 aan nieuwe en bestaande klanten te worden verstrekt. Het model Algemene informatie over beleggingsverzekeringen dient zoveel eerder als mogelijk op de website te worden gepubliceerd. Het model Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode> dient voor bestaande klanten uiterlijk in het eerste kwartaal van 2008 te zijn verstrekt. Het mutatieoverzicht voor afkoop dient te worden verstrekt bij verzoeken tot afkoop vanaf 1 juli 2007.
Komt er een model voor spaarkassen?	Er is een apart model uitgewerkt voor de informatieverstrekking aan bestaande klanten voor gesloten spaarkassen. Open spaarkassen volgen het model Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>.

Vraag	Antwoord
Niet alle informatie uit onze producten kunnen we kwijt in de modellen. Hoe moet hiermee worden omgegaan?	Uitgangspunt is dat de modellen eenduidig en vergelijkbaar zijn. Extra informatie mag worden toegevoegd, maar ná de modellen of als extra bijlage of in de vorm van een voetnoot. Per model zijn wel in de Q&A's een aantal specifieke situaties benoemd waarin is toegestaan een extra regel toe te voegen of elementen weg te laten.
Mogen kostenelementen die niet van toepassing zijn worden weggelaten in plaats van op "0" te worden gezet?	Ja, kostenelementen die niet van toepassing zijn, mogen worden weggelaten.
Dienen de modellen ook te worden verstrekt voor pensioenverzekeringen?	Voor beleggingspensioen is een model uitgewerkt voor jaarlijkse informatie over de ontwikkelingen (model 3 BPR). Dit model wordt voor het eerst in 2010 verstrekt, dus over het jaar 2009 (zie circulaire SL-L 2009/24). Het model hoeft niet te worden verstrekt als de informatie die op het model staat al opgenomen is in het Uniform Pensioenoverzicht (UPO).
Dienen de modellen ook te worden opgesteld voor traditionele verzekeringen met winstdeling?	Nee, deze verzekeringen vallen niet onder de door de commissie De Ruiter gehanteerde definitie van beleggingsverzekeringen: "Beleggingsverzekeringen zijn levensverzekeringen waarvan de hoogte van de uitkering afhankelijk is van het rendement op beleggingen". De richtlijnen met betrekking tot traditionele verzekeringen vindt u in de "Handleiding Transparantie voor traditionele levensverzekeringen".
Mag daar waar wordt gesproken over "de verzekeringsmaatschappij" of "de verzekeraar" dit worden vervangen door de naam van de verzekeraar?	Nee, het is de bedoeling om de modellen vergelijkbaar te houden. In de eerste regel onder "Informatie over productnaam" kan de naam van de verzekeraar worden ingevuld. Daarnaast kan ook het maatschappijlogo op het model worden weergegeven.
Komt er elk jaar een update van de modellen?	Het streven is de modellen zo te maken, dat aanpassing van de modellen niet nodig zal zijn. Het is echter niet te voorzien of toekomstige regelgeving of andere ontwikkelingen aanleiding zullen geven om de modellen aan te passen.
Dienen de modellen ook door direct writers te worden verstrekt?	Ja, de modellen dienen door zowel intermediairverzekeraars, loondienstmaatschappijen als direct writers beschikbaar te worden gesteld.
Mogen de modellen ook per e-mail aan de klanten worden gestuurd?	Ja, na schriftelijke toestemming van de klant mogen de modellen ook per e-mail worden verstuurd.
Mag het logo van de maatschappij boven de modellen worden gezet?	Ja, opmaak en lettertypes zijn vrij.
Mag ik de modellen voorzien van paginanummers en volgnummers?	Ja. Aan de huisstijl en vormgeving mogen verzekeraars vrije invulling geven. Hieronder vallen ook kleur, lettertype en lettergrootte.

Vraag	Antwoord
Als in het model een verwijzing naar een toelichting wordt gemaakt, moet dit dan op een bepaalde wijze (bijv. voetnoot, *)?	De wijze waarop een verwijzing wordt vormgegeven is vormvrij.
Moet in de titel van de modellen letterlijk het woord "model" worden opgenomen?	Nee, dit hoeft niet.

Model 1: Algemene informatie over beleggingsverzekeringen

1. Toelichting

Het model Algemene informatie over beleggingsverzekeringen is bedoeld als algemene informatieverstrekking aan belangstellende consumenten en dient voorafgaand aan een offerte beschikbaar te worden gesteld. Het is een algemeen model. Bij plaatsing van het model op de website wordt onder aan het model doorverwezen naar specifieke productinformatie van de verzekeraar. Hier dient ook een link te worden gemaakt naar de relevante prospectus van fondsen. Het model is ingedeeld aan de hand van vragen.

Op de volgende pagina's geven we de exacte tekst van dit model integraal weer. Het is niet toegestaan om van deze tekst af te wijken. De weergegeven tekst geldt vanaf 1 januari 2018.

Model 1 is bedoeld als algemene informatieverstrekking aan de belangstellende consument

- Wat is een beleggingsverzekering?
- Hoe hoog is uw uitkering?
- Hoe beleggen we voor u?
- Welke risicopremies zijn er?
- Welke kosten zijn er?
- Hoe worden de kosten en risicopremies verrekend?
- Wat gebeurt er als u vóór de einddatum stopt met de beleggingsverzekering?

U dient de klant te wijzen op de prospectus van fonds(en) die horen bij het product. U kunt dit bijvoorbeeld doen via een link op uw website.

Het volgende geldt ten aanzien van de prospectus en de factsheet:

- Een prospectus c.q. factsheet dient voor elk actief gevoerd fonds per 1-1-2008 te worden verstrekt;
- indien u het model voor 1-1-2008 wilt publiceren, maar nog geen prospectus beschikbaar heeft, kan een factsheet van het fonds worden opgesteld;
- voor verzekerde fondsen wordt voor actief gevoerde producten (producten die worden verkocht) het prospectusvoorschrift gevolgd. Voor niet-actief gevoerde producten (producten die niet meer worden verkocht, maar wel voor bestaande klanten moeten worden onderhouden) dient minimaal een factsheet te worden opgesteld.

2. Het model

Algemene informatie over beleggingsverzekeringen

De algemene informatie over beleggingsverzekeringen is opgesteld door het Verbond van Verzekeraars. Het doel is om u te ondersteunen bij de aankoop van een beleggingsverzekering. Wij wijzen u op enkele belangrijke aandachtspunten en op de risico's van beleggingsverzekeringen. Met behulp van deze informatie kunt u de verschillende producten van verzekeraars beter begrijpen en met elkaar vergelijken. Deze informatie is afgestemd op de producten die verzekeraars *op dit moment* aanbieden.

Wat is een beleggingsverzekering?

Een beleggingsverzekering is een levensverzekering waarbij de verzekeraar uw premies – na aftrek van kosten en risicopremies – belegt. Op de einddatum van de verzekering keert de verzekeraar de waarde uit van de beleggingen op dat moment. Bij een beleggingsverzekering wordt altijd geregeld wat de uitkering is bij overlijden. Beleggingsverzekeringen worden vaak gebruikt voor het aflossen van een

hypotheek of voor een oudedagsvoorziening. Bij veel beleggingsverzekeringen kunt u de premie per maand, kwartaal of jaar betalen. Er zijn ook verzekeringen met een éénmalige premiebetaling. Dit noemen we een koopsom.

Hoe hoog is uw uitkering?

De hoogte van de uitkering op de einddatum van de verzekering hangt onder andere af van de waardeontwikkeling van de beleggingen. Als de waarde stijgt, dan krijgt u een hogere uitkering. Daalt de waarde van de beleggingen, dan krijgt u een lagere uitkering. U weet dus niet zeker hoe hoog uw uitkering zal zijn. U loopt een beleggingsrisico. Er zijn beleggingsverzekeringen die op de einddatum een bepaald minimum bedrag uitkeren of waarbij een minimum rendement is gegarandeerd. Daarbij gelden wel speciale voorwaarden. Bijvoorbeeld dat uw premies in een bepaald fonds moeten worden belegd. Meestal gaat een minimum garantie ten koste van het rendement dat u kunt behalen.

Hoe beleggen we voor u?

U hebt verschillende beleggingsmogelijkheden. U kunt beleggen in aandelenfondsen, obligatiefondsen, rentefondsen, en dergelijke. Dit kan ook een combinatie zijn. Het is belangrijk dat uw beleggingskeuze aansluit bij het beleggingsrisico dat u wilt lopen. Het aantal beleggingsmogelijkheden waaruit u kunt kiezen, kan variëren. Soms kunt u alleen beleggen in fondsen die de verzekeraar zelf beheert. Soms kunt u kiezen uit een ruimer aanbod van beleggingsfondsen van een andere fondsbeheerder (beleggingsinstelling).

Welke risicopremies zijn er?

Bij alle beleggingsverzekeringen brengt de verzekeraar premies voor verzekeringsdekkingen in rekening. Dit zijn risicopremies. Hierna leggen we uit welke verzekeringsdekkingen een rol kunnen spelen.

1. *Overlijdensrisico.* Bij iedere beleggingsverzekering is geregeld wat er gebeurt bij overlijden. U kunt afspreken dat de verzekeringsmaatschappij een uitkering doet als u overlijdt vóór de einddatum van de verzekering. Meestal kunt u zelf kiezen hoe hoog deze uitkering moet zijn. De uitkering bij overlijden kan een bepaald minimum bedrag zijn. Dit zien we vaak bij beleggingsverzekeringen die zijn bedoeld om een hypotheek mee af te lossen. Zo kunt u er voor zorgen dat de hypotheek ook in geval van overlijden kan worden afgelost. De verzekeraar moet bij overlijden dan meestal meer uitkeren dan de waarde van de beleggingen op dat moment. Voor die overlijdensrisicodekking betaalt u een premie. Het is mogelijk dat de hoogte van die premie afhangt van de waarde van de beleggingen. Als de waarde stijgt, gaat u minder premie betalen. Maar daalt de waarde van de beleggingen, dan gaat u meer premie betalen. Er zijn ook beleggingsverzekeringen waarbij de uitkering bij overlijden lager is dan de waarde van de beleggingen op dat moment. Vaak is zelfs mogelijk om af te spreken dat de verzekeraar bij overlijden in het geheel geen uitkering doet. In die gevallen houdt de verzekeraar bij het overlijden geld over. Daarom brengt de verzekeraar bij die verzekeringen geen overlijdensrisicopremie in rekening, maar wordt er een bonus toegevoegd aan de beleggingen. Dit heeft een gunstig effect op de waarde van de verzekering.
2. *Premievrijstelling bij overlijden.* Bij sommige beleggingsverzekeringen waarbij de uitkering is bestemd voor (klein)kinderen, is het mogelijk een extra overlijdensrisicodekking te verzekeren. Dit betekent dat de verzekeraar de betaling van de premie overneemt als u vóór de einddatum van de verzekering overlijdt. De verzekeraar keert op de einddatum van de verzekering de waarde van de beleggingen uit aan uw (klein)kinderen.
3. *Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.* Bij sommige beleggingsverzekeringen kunt u ook het risico van arbeidsongeschiktheid meeverzekeren. Dit betekent dat de verzekeraar de betaling van de premie (gedeeltelijk) overneemt als u arbeidsongeschikt wordt. Op de einddatum van de verzekering keert de verzekeraar de waarde van de beleggingen uit.

4. *Minimum garantie.* Bij sommige beleggingsverzekeringen kunt u met de verzekeraar een minimum uitkering of een minimum rendement op de einddatum afspreken. In sommige gevallen wordt hier ook een premie voor in rekening gebracht.

Welke kosten zijn er?

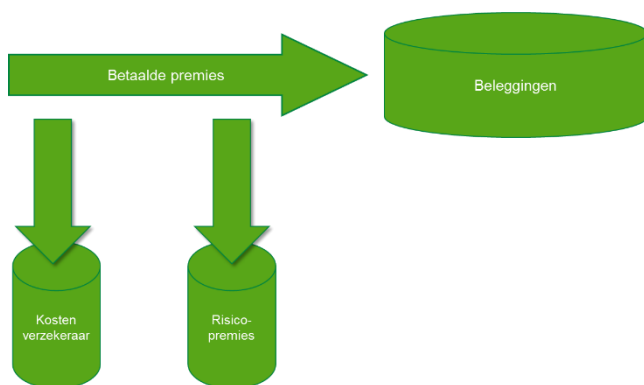
Bij alle beleggingsverzekeringen brengt de verzekeraar kosten in rekening. Ook zijn er kosten verbonden aan het beleggen. Hierna leggen we uit welke kosten een rol kunnen spelen.

1. *Kosten van de verzekeringsmaatschappij.* Dit zijn onder andere kosten voor het bedenken van de verzekering, het verkopen en administreren ervan en het verstrekken van informatie tijdens de looptijd van de verzekering.
2. *Aan- en verkoopkosten.* Dit zijn kosten die de verzekeraar maakt om beleggingen te kopen en te verkopen.
3. *Lopende kosten.* Dit zijn alle jaarlijkse kosten en andere betalingen, zoals portfeuilletransactiekosten, die ten laste van de bezittingen van het beleggingsfonds worden gebracht. De fondsbeheerder brengt deze niet apart in rekening, maar verrekent deze met de koers van uw beleggingen. Er zijn ook verzekeringen waarin kosten van het beheer van de beleggingen op de premie in rekening worden gebracht.

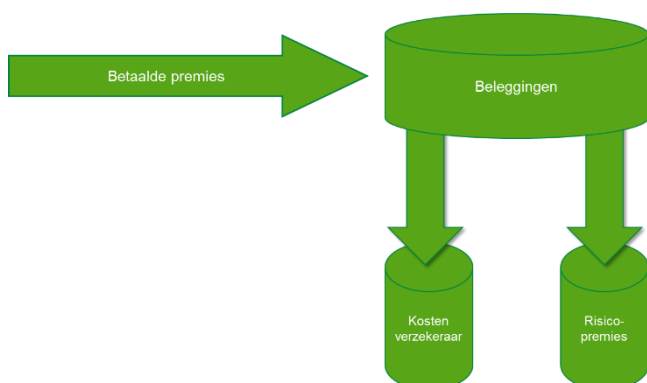
Hoe worden de kosten en risicopremies verrekend?

Verzekeraars brengen kosten en risicopremies op verschillende manieren in rekening. De verzekeraar kan de kosten direct aftrekken van de premie die u voor de verzekering betaalt. Het geld dat overblijft, wordt gebruikt om te beleggen. Dit is weergegeven in schema 1.

Schema 1. Kosten en risicopremies worden afgetrokken van betaalde premies

Het is ook mogelijk om de kosten en risicopremies met de beleggingen te verrekenen. Zie schema 2. Dat gebeurt door een deel van de beleggingen te verkopen.

Schema 2. Kosten en risicopremies worden verrekend met de beleggingen

Ook combinaties van beide methoden komen voor.

Wat gebeurt er als u vóór de einddatum stopt met de beleggingsverzekering?

Een beleggingsverzekering is bedoeld voor de lange termijn. Als u een beleggingsverzekering neemt, spreekt u met de verzekeraar af hoeveel jaar de verzekering duurt. U mag uw beleggingsverzekering vóór de einddatum beëindigen. Dit noemen we afkopen. Het voortijdig beëindigen van een beleggingsverzekering kan een nadeel opleveren. Mogelijk is er een fiscaal nadeel. De verzekeraar kan kosten in rekening brengen voor de administratieve verwerking van de afkoop.

Hier moet u goed over nadenken als u een beleggingsverzekering neemt. En als u uw beleggingsverzekering eerder wilt stoppen, kunt u aan uw verzekeraar of uw verzekeringsadviseur vragen hoe hoog uw uitkering op dat moment zal zijn. Ook kunnen zij aangeven welke andere mogelijkheden er voor u zijn.

Kijk voor informatie over de verzekering(en) van <naam verzekeraar> hier <link naar productbeschrijvingen>.

3. Vragen en antwoorden

Vraag	Antwoord
Hoe gemakkelijk moet de klant model 1 kunnen vinden op de website van de verzekeraar?	Het model Algemene informatie over beleggingsverzekeringen dient, net als het Essentiële Informatiedocument van het product, gemakkelijk vindbaar te zijn voor de consument. Het Verbond adviseert om het model analoog aan het Essentiële Informatiedocument beschikbaar te stellen op de website van de verzekeraar. Ook indien men direct bij productinformatie op de site terecht komt, dient er een mogelijkheid te worden geboden om kennis te nemen van de algemene informatie. Onderaan het model wordt verwezen naar specifieke productinformatie. Hier dient ook een link te worden gemaakt naar de relevante prospectus van fondsen.

Vraag	Antwoord
Kan het Verbondslogo beschikbaar worden gesteld voor het model Algemene informatie over beleggingsverzekeringen?	In het model zelf wordt aangegeven dat het is opgesteld door het Verbond van Verzekeraars. Niet iedere verzekeraar wil het Verbondslogo boven het model publiceren. Het is niet wenselijk dat de ene verzekeraar het Verbondslogo wel gebruikt en de andere verzekeraar niet. Om deze reden is ervoor gekozen om het Verbondslogo niet beschikbaar te stellen voor het model.
Het model is niet bruikbaar voor direct ingaande lijfrente in beleggingen.	Er dient te worden verwezen naar specifieke productinformatie van de individuele verzekeraar onder aan het model. In deze productinformatie kunnen afwijkingen van de algemene informatie worden weergegeven.
Bij de klant kan verwarring ontstaan door een discrepantie tussen informatie uit model Algemene informatie over beleggingsverzekeringen en de specifieke productinformatie. Kan de inleiding hierop worden aangepast?	Indien gewenst kan de verzekeraar een toelichting opnemen onder het model als inleidende tekst op de links naar de specifieke productinformatie. Onder deze toelichting wordt verstaan een verwijzing van de algemene informatie naar de specifieke productinformatie, waarbij wordt benadrukt dat de productinformatie van een specifiek product de volledige informatie bevat die voor het sluiten van het product het uitgangspunt moet zijn.
Is het noodzakelijk dat een verzekeraar zijn eigen productinformatie opstelt conform de vraagstelling uit het model?	We kunnen ons voorstellen dat het voor de consument inzichtelijk is als de eigen productinformatie zoveel mogelijk het model Algemene informatie over beleggingsverzekeringen volgt. Het inrichten van de eigen productinformatie is echter individueel maatschappijbeleid.
Dient de tussenpersoon ook de algemene informatie op zijn website te vermelden?	Ja, wel als hij de samensteller van een product is. Ter vergelijking: een tussenpersoon dient ook een Essentiële Informatiedocument op te stellen als hij een complex product samenstelt. Verder staat het de tussenpersoon natuurlijk vrij om de algemene informatie ook op zijn website te publiceren.
In het model zijn twee grafische figuren opgenomen. Dienen de verschillende elementen van de figuur, bijvoorbeeld de tonnetjes "kosten verzekeraar" en "risicopremie", te variëren met de omvang van deze elementen in het product?	Nee, de tonnetjes mogen niet variëren met de omvang van de elementen waar de tonnetjes voor staan. Het model geeft namelijk algemene informatie over beleggingsverzekeringen. De figuur heeft als doel om in de oriëntatiefase van de consument de opbouw van een product in hoofdlijnen te verduidelijken. De exacte omvang van elementen als "kosten verzekeraar" en "risicopremie" worden duidelijk als de consument een offerte opvraagt.
Is er een elektronische versie van de schema's uit het model beschikbaar, zodat een verzekeraar een schema kan aanpassen voor zijn eigen productinformatie?	De modellen zullen ook in Word beschikbaar worden gesteld. De figuren kunnen dan ook worden gekopieerd en eventueel aangepast voor de eigen productinformatie.

Vraag	Antwoord
Waarom dient een prospectus voor unit-linked fondsen te worden opgesteld? De Wft is toch helemaal niet van toepassing op deze fondsen?	De commissie De Ruiter heeft geadviseerd om als bijlage bij het model een prospectus van de bij het product behorende fondsen op te nemen. Daarnaast adviseert de commissie de Minister van Financiën om de Wft ook van toepassing te laten zijn op unit-linked fondsen. Het ministerie van Financiën heeft in een brief aan de Tweede Kamer laten weten een aanpassing van de Wft op dit punt voor te bereiden. Vooruitlopend op het aanpassen van de wetgeving is besloten om het advies van de commissie De Ruiter te volgen, per 1 januari 2008 dient per fonds een prospectus te worden opgesteld. Indien een verzekeraar al eerder dan 1 januari 2008 het model op de website wil publiceren, maar nog geen prospectus heeft opgesteld, kan ook een factsheet worden opgesteld.
Wat is een prospectus?	Een prospectus is een wettelijk vereist document, veelal juridisch van aard, bij een emissie van financiële producten, zoals aandelen, obligaties, beleggingsfondsen, etc. In een prospectus staan de voorwaarden van de emissie vermeld. Bijlage I van het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen bepaalt wat in een prospectus moet worden opgenomen.
De factsheet wordt niet in de wet geregeld. Wat moet daar in staan?	Er is geen wettelijk voorschrift voor de inhoud van een factsheet. Het Verbond adviseert om daar de volgende informatie in op te nemen: - Algemeen • Profiel • Rendement • Waardeontwikkeling (geïndexeerd) • Sectorverdeling • Regio/landenverdeling - Kerngegevens • Fondstype • Oprichtingsdatum • Beursnotering • Dividend • Valutarisico • Benchmark • Koers • Totaal belegd Vermogen • Aantal participaties/units • Toe/uittrekking - Kosten • Beheervergoeding per jaar • Geschatte overige kosten per jaar • Lopende kosten - Optioneel • Risico-indicator

Vraag	Antwoord
Wie houdt toezicht op de inrichting van een prospectus?	In het kader van de zorgplicht is de fondsbeheerder verantwoordelijk voor de wijze waarop de prospectus wordt ingericht. De verzekeraar is verantwoordelijk voor de selectie van de fondsenrange, die wordt aangeboden. AFM houdt alleen toezicht op een beleggingsfonds, indien de eisen daarvoor in de Wet financieel toezicht zijn vervuld. Deze eisen zullen naar verwachting worden uitgebreid tot fondsen voor beleggingsverzekeringen.
Wat te doen als er wordt belegd in een internationaal fonds waar geen prospectus van is?	Er dient minimaal een factsheet te worden opgesteld.
Voor beleggingsfondsen moet een prospectus of een factsheet op de website van de verzekeraar komen. Op welke wijze dient te worden omgegaan met aanbieders van gelabelde producten?	Het uitgangspunt is dat de klant kennis moet kunnen nemen van een prospectus of factsheet. Op welke wijze dat wordt georganiseerd, staat vrij: de aanbieder kan ze zelf publiceren of er kan een doorklik worden geplaatst naar de website van de verzekeraar. Als de consument er maar gemakkelijk bij kan en niet hoeft te zoeken.
Voor niet-actieve producten dient een factsheet te worden opgesteld. Er zijn echter maatschappijen die niet actieve producten niet op de website zetten en hierdoor dus ook niet het model Algemene informatie over beleggingsverzekeringen. Waar moet de factsheet in een dergelijk geval worden geplaatst?	Factsheets voor niet-actieve producten dienen op een voor de consument eenvoudig toegankelijke wijze op de website te worden gepubliceerd.
Hoe moet de verwijzing naar de prospectussen van de fondsen eruitzien? Een link naar de fondsaanbieder of een link naar het document zelf?	Er dient een link te worden geplaatst naar het document zelf of wanneer er sprake is van meer fondsen kan worden verwezen naar een overzichtsite met links van de prospectus van de verschillende fondsen. Uitgangspunt is dat de consument niet mag "verdwalen" op zoek naar een prospectus.
Een aantal kerngegevens uit de factsheet verandert regelmatig. Hoe vaak dient een factsheet te worden aangepast?	Een factsheet dient minimaal jaarlijks te worden aangepast.

Model 2: Informatie over <productnaam> (contracten gesloten tot 1 april 2010)

1. Toelichting

Dit is een weergave van het complete model Informatie over <productnaam>. In het model is zoveel mogelijk bij de aanbevelingen van de commissie De Ruiter gebleven, maar op enkele plekken zijn andere keuzes gemaakt. Bijvoorbeeld bij de volgorde en bij de mate van detaillering van kostensoorten. Ook is het taalgebruik aangepast om de toegankelijkheid voor de klant te vergroten.

Verder is aandacht geschonken aan het bereiken van zoveel mogelijk consistentie met de informatie in de andere modellen (model 1 en model 3).

Op de volgende pagina's wordt per regel ingegaan op de elementen van het model. Steeds dient u die elementen over te nemen die aansluiten bij de beleggingsverzekering zoals die wordt aangeboden aan de betreffende klant. Het uiteindelijke model zoals dat aan de klant wordt aangeboden zal veelal minder regels bevatten dan het complete model, omdat diverse elementen niet in het aanbod zijn opgenomen en dus niet van toepassing zijn.

2. Het model

Informatie over <productnaam>

Offertenummer: <nummer>. Offerte van <datum> van <naam maatschappij>

Wanneer begint uw beleggingsverzekering? <datum>

Wanneer stopt uw beleggingsverzekering? <datum>

U betaalt van <begindatum premiebetaling> tot <einddatum premiebetaling> € <bedrag> per <periode>. In totaal betaalt u € <bedrag>. Dit is de premiesom.

Welke uitkeringen krijgt u met deze beleggingsverzekering?

- Op de einddatum van de beleggingsverzekering krijgt u een uitkering. Hoe hoog uw uitkering is, staat niet vooraf vast, omdat deze afhankelijk is van de koersontwikkelingen.
- Als u overlijdt voor de einddatum van uw beleggingsverzekering volgt er ook een uitkering. Hoe hoog deze uitkering is, staat in onze offerte.
- Als u arbeidsongeschikt wordt, krijgt u ook een uitkering. Hoe hoog deze uitkering is, staat in onze offerte.

Welke kosten en risicopremies zijn er?

- *Eerste kosten.* Eerste kosten zijn kosten die de verzekeringsmaatschappij heeft gemaakt om uw beleggingsverzekering te bedenken. Ook administratiekosten en kosten voor advies (provisie) zijn eerste kosten.
- *Doorlopende kosten.* Dit zijn de kosten die de verzekeraar gedurende de gehele verzekeringsduur in rekening brengt voor de jaarlijkse administratie, het innen van de premie en betaling van de provisie aan de bemiddelaar.
- *Overlijdensrisico.* Een deel van de premie betaalt u voor een overlijdensrisicoverzekering. Deze verzekering zorgt ervoor dat de begunstigde een uitkering krijgt als u vóór de einddatum overlijdt.
- *Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.* Een deel van de premie betaalt u voor een arbeidsongeschiktheidsrisicodekking. Deze dekking zorgt ervoor dat de verzekeraar de premiebetaling van uw beleggingsverzekering (gedeeltelijk) overneemt als u arbeidsongeschikt wordt.

- *Aan- en verkoopkosten.* Dit zijn kosten om beleggingen te kopen en te verkopen.

Wat trekken we van uw premiesom af?

- *Verzekeringsmaatschappij*
 - Eerste kosten <perc>% dat is € <bedrag>. U betaalt in <aantal> maanden.
 - Doorlopende kosten <perc>% van alle premies die u betaalt.
- *Bemiddelaar of verzekeringsadviseur**
 - Eerste kosten <perc>% dat is € <bedrag>. U betaalt in <aantal> maanden.
 - Doorlopende kosten <perc>% van alle premies die u betaalt.
- *Risicodekking(en)*
 - Overlijdensrisico het gaat om een <periode> premie die jaarlijks kan fluctueren (gedurende de eerste maand wordt € <bedrag> ingehouden).
 - Arbeidsongeschiktheidsrisico <perc>% van alle premies die u betaalt.
 - Verzekerd garantiebedrag <perc>% van alle premies die u betaalt.
- *Aankoopkosten* <perc>% van alle premies die u betaalt.

Wat trekken we van de beleggingen af?

- *Verzekeringsmaatschappij*
 - Eerste kosten € <bedrag>. U betaalt <aantal> maanden iedere maand € <bedrag>.
 - Doorlopende kosten <perc>% van de waarde van de beleggingen.
- *Bemiddelaar of verzekeringsadviseur**
 - Eerste kosten € <bedrag>. U betaalt <aantal> maanden iedere maand € <bedrag>.
 - Doorlopende kosten <perc>% van de waarde van de beleggingen.
- *Risicodekking(en)*
 - Overlijdensrisico het gaat om een <periode> premie die jaarlijks kan fluctueren (gedurende de eerste maand wordt € <bedrag> ingehouden).
- *Verkoopkosten* <perc>% van alle beleggingen die we hebben verkocht.

Hoeveel kosten verreken de fondsbeheerder?

De fondsbeheerder beheert de beleggingen. De kosten hiervoor worden verrekend met de koers van de beleggingsfondsen.

- *Naam fonds* Fondskosten
 - <fondsnaam 1> <perc>% op jaarbasis over de fondswaarde.
 - <fondsnaam 2> <perc>% op jaarbasis over de fondswaarde.

Kijk voor meer informatie over de beleggingsfondsen op www.@@@.nl.

Wat zijn de totale kosten?

De kosten verlagen het rendement dat u met uw verzekering kunt behalen. Wij hebben voor u uitgerekend wat de totale kosten zijn over de hele looptijd van de verzekering. Dit zijn de kosten voor de verzekeringsmaatschappij, de bemiddelaar of verzekeringsadviseur en alle kosten van de beleggingen. Deze kosten hebben we hierboven beschreven. In onze berekening gaan we ervan uit dat het bruto beleggingsrendement over de hele looptijd constant 4% is. Door kosten wordt dat <X%> lager. Het rendement na aftrek van kosten is dan <Y%>.

Let op: in de berekening is gebruikgemaakt van een rekenrendement van 4%. Hierdoor kunt u offertes goed vergelijken. In de praktijk zal het toekomstige beleggingsrendement anders zijn. Het is bovendien een gemiddeld percentage over de hele looptijd van de verzekering. Als u de verzekering vóór de

einddatum beëindigt, wordt de looptijd korter. Dit betekent dat het kostenpercentage over de uiteindelijke looptijd veel hoger kan uitvallen.

De risicopremies voor de verzekeringsdekkingen zijn geen kosten. Deze hebben we dus niet meegenomen in het kostenpercentage.

- * **De rubriek “kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur” kan afwijken van de provisie die uw tussenpersoon ontvangt. Uw tussenpersoon geeft u aan wat zijn provisie is. Een deel van deze provisie kan uw tussenpersoon direct bij het afsluiten van uw verzekering ontvangen. Maar deze kosten worden over een langere termijn met de door u betaalde premie verrekend. Aan dit ‘gespreid betalen’ kunnen aanvullende kosten verbonden zijn. Daardoor kan het hier genoemde kostenbedrag afwijken van het bedrag dat uw tussenpersoon ontvangt.**

3. Uitleg tekstblokken

Uitleg tekstblok “Informatie over <productnaam>”

Het eerste blok in dit model bevat feitelijke informatie over de beleggingsverzekering, die een-op-een aansluit bij de informatie zoals verstrekt in de offerte aan de klant.

De teksten dienen product specifiek te zijn en aan te sluiten bij de in de offerte gehanteerde begrippen. Verder wordt de feitelijke informatie overgenomen: productnaam, offertenummer (of een alternatief nummerkenmerk), ingangsdatum en einddatum.

Vul het premiebedrag in en de periode waarover dit wordt geïnd. Vul vervolgens ook de einddatum van de premiebetaling in.

U dient geen regels weg te laten uit dit blok of er andere regels met informatie aan toe te voegen. In het voorbeeld geven we een fictief product ‘Toekomstverzekerd’ dat op 9 maart 2007 is geoffreerd met offertenummer 000001 door het Verbond. De ingangsdatum van de beleggingsverzekering is 1 april 2007 en met een looptijd van 30 jaar wordt de einddatum dan 1 april 2037.

In het voorbeeld ‘Toekomstverzekerd’ gaat het om een premie van 300 euro per maand, die tien jaar dient te worden betaald, dus van 1 april 2007 tot 1 april 2017. In totaal moet dus 36.000 euro aan premie worden betaald.

Uitwerking tekstblok:

Informatie over Toekomstverzekerd

Offertenummer: 000001. Offerte van 9 maart 2007 van Verbond

Wanneer begint uw beleggingsverzekering? 1 april 2007

Wanneer stopt uw beleggingsverzekering? 1 april 2037

U betaalt van 1 april 2007 tot 1 april 2017 € 300 per maand.

In totaal betaalt u € 36.000. Dit is de premiesom.

Vraag	Antwoord
Wij werken niet met een offertenummer, maar hanteren een dossiernummer. Wat moet ik in dit model weergeven?	U dient de term over te nemen die in de offerte wordt gehanteerd.
Moet ik hier altijd een premie per maand invullen?	Nee, u dient de periode waarover de premie wordt geheven in te vullen. Veelal zal dat per maand zijn, maar ook premies “per kwartaal” of “per jaar” komen in de praktijk regelmatig voor.
De looptijd van de verzekering wijkt af (is langer) dan de periode waarover premie moet worden betaald. Welke einddatum moet hier worden ingevuld?	Het gaat hier om de einddatum van de premiebetaling.
In het model worden het premiebedrag per termijn en de totaal te betalen premie over de looptijd genoemd. Dient een extra storting en inbreng die in de berekening wordt meegenomen, hier ook te worden genoemd?	In geval van een extra storting mag een extra regel worden toegevoegd. Dit wordt als volgt in het model weergegeven: u betaalt van <begindatum premiebetaling> tot <einddatum premiebetaling> € <bedrag> per <periode>. In totaal betaalt u € <bedrag> en een eenmalige betaling van € <bedrag> en waarde-inbreng van € <bedrag>. Het geheel is de premiesom.
Op welke wijze dienen de kosten van de extra storting in het model te worden vermeld?	Dit mag worden meegenomen door bij “Wat trekken we van uw premiesom af?” onder de “Eerste kosten” een extra regel toe te voegen: <perc>% dat is € <bedrag>. U betaalt ineens.
Is het in geval van extra stortingen niet duidelijker om te spreken van “koopsom” in plaats van “premiesom”?	Nee, het totaal van de koopsom is de premiesom. Wel mag in geval van een eenmalige storting een extra regel worden toegevoegd.
Mag voor eenmalige storting de algemene informatie (alineaa “informatie over”) worden aangepast?	Ja, dat mag. Als er uitsluitend een eenmalige storting wordt gedaan mag de tekst als volgt worden aangepast: “U betaalt op <datum premiebetaling> € <bedrag>. Dit is de premiesom.”
Een maatschappij biedt een product aan waarbij een geïndexeerde premie wordt gehanteerd. Jaarlijks neemt de premiehoogte met 3% toe. Dit zou betekenen dat bij een duur van 30 jaar, 30 regels met premies moeten worden gepubliceerd? Dit lijkt niet overzichtelijk. Hoe dient hiermee te worden omgegaan?	In dit geval mag de volgende zin worden opgenomen: u betaalt van <begindatum premiebetaling> tot <einddatum premiebetaling> € <bedrag>. Dit bedrag stijgt jaarlijks met 3%. In totaal betaalt u € <bedrag>. Dit is de premiesom.

Vraag	Antwoord
Een maatschappij biedt een product aan met een modulaire opbouw. Dit betekent dat hiervoor een jaarlijks wijzigende premie in rekening wordt gebracht. De zin: "U betaalt van begindatum premiebetaling> tot einddatum premiebetaling> € <bedrag> per <periode>" zou voor deze verzekeringen 30 keer moet worden opgenomen. Hoe dient hiermee te worden omgegaan?	In een dergelijk geval mag de volgende zin worden opgenomen: "U betaalt van <begindatum premiebetaling> tot <einddatum> een premie, die kan fluctueren." De zin "In totaal betaalt u € <bedrag>." Dit is de premiesom." Blijft ongewijzigd en hierin wordt ook gewoon het totaalbedrag genoemd.

Uitleg tekstblok "Welke uitkeringen krijgt u met deze beleggingsverzekering?"

In dit tekstblok wordt de informatie over de verzekeringselementen ingevuld. Alle verzekeringselementen moeten worden benoemd en de omschrijving dient aan te sluiten bij de tekst in de offerte. Eventuele genoemde bedragen kunt u ook overnemen. De teksten luiden:

- op de einddatum van de beleggingsverzekering krijgt u een uitkering. Hoe hoog uw uitkering is, staat niet vooraf vast, omdat deze afhankelijk is van de koersontwikkelingen;
- als u overlijdt voor de einddatum van uw beleggingsverzekering volgt er ook een uitkering. Hoe hoog deze uitkering is, staat in onze offerte;
- als u arbeidsongeschikt wordt, krijgt u ook een uitkering. Hoe hoog deze uitkering is, staat in onze offerte.

Als de betreffende beleggingsverzekering een bepaald verzekeringselement niet kent (niet van toepassing is) kunt u deze regel weglaten.

In het voorbeeld 'Toekomstverzekerd' is er geen sprake van een verzekerde dekking bij arbeidsongeschiktheid waardoor de derde bullet weggelaten kan worden.

Uitwerking tekstblok:

Welke uitkeringen krijgt u met deze beleggingsverzekering?

- Op de einddatum van de beleggingsverzekering krijgt u een uitkering. Hoe hoog uw uitkering is, staat niet vooraf vast, omdat deze afhankelijk is van de koersontwikkelingen.
- Als u overlijdt voor de einddatum van uw beleggingsverzekering volgt er ook een uitkering. Hoe hoog deze uitkering is, staat in onze offerte.

Vraag	Antwoord
In de overlijdensrisicoverzekering bevat ons product ook een "verzorgersdekking". Mag deze dekking apart worden vermeld?	Ja, dat mag.

Vraag	Antwoord
Onder “Welke uitkeringen krijgt u met deze beleggingsverzekering?” wordt de mogelijkheid tot een uitkering van arbeidsongeschiktheid weergegeven. Is dit hetzelfde als later in het model genoemde premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid?	Nee, in het eerste geval is er sprake van een arbeidsongeschiktheidsrente en het tweede geval gaat het om premievrijstelling. De regels kunnen worden weggelaten, indien deze niet van toepassing zijn op het product waarvoor de offerte wordt afgegeven. Indien arbeidsongeschiktheidsrente onderdeel uitmaakt van het product mag onder “Welke kosten en risicopremies zijn er?” de volgende beschrijving worden opgenomen in de vierde bullet: “Ook kan deze dekking ervoor zorgen dat u van de verzekeraar een periodieke uitkering ontvangt als u arbeidsongeschikt wordt”. De aanhef wordt dan gewijzigd in “Arbeidsongeschiktheidsrisico”.
De kop “Welke uitkeringen krijgt u met deze beleggingsverzekering?” suggereert dat de klant altijd een uitkering krijgt, terwijl dat afhangt van factoren.	Indien er bijvoorbeeld geen arbeidsongeschiktheidsrente is opgenomen in het product, kan de laatste regel waarin wordt ingegaan op de arbeidsongeschiktheidsrente worden weggelaten. Verder wordt er verwezen naar de offerte voor de nadere voorwaarden voor een uitkering.
Waarom worden niet alle mogelijke risicodekkingen vermeld? Indien een risicodekking geen onderdeel uitmaakt van het product kan deze op n.v.t. worden gezet of “0” worden ingevuld. Dit maakt het voor de klant gemakkelijker om producten te vergelijken.	Er is voor gekozen om alleen de voor het product relevante elementen op te nemen. Dit om het model zo overzichtelijk en begrijpelijk mogelijk te maken.
Er zijn situaties waar de aanvrager van de offerte geen verzekerde is of dat er zelfs twee verzekerden zijn. In een dergelijk geval is de omschrijving “Als u overlijdt” onjuist. Mag dan “u” worden gewijzigd in “verzekerde(n)”?	Nee. In het kader van uniformiteit en leesbaarheid van de modellen is, in overleg met BureauTaal, gekozen voor de aanspreekvorm “u”. In de voornoemde situatie kan de volgende disclaimer onder het model worden geplaatst: “Aanvullende informatie. Dit is een uniform overzicht dat elke aanbieder van levensverzekeringen hanteert. Voor de leesbaarheid spreken we u in dit overzicht zowel aan als verzekeringnemer, premiebetaler, verzekerde en als begunstigde. Uw <offerte/polis> kan hiervan afwijken. In de <offerte/polis> staat indien van toepassing vermeld wie verzekeringnemer, premiebetaler, begunstigde, verzekerde en verzorger is.”

Uitleg tekstblok “Welke kosten en risicopremies zijn er?”

In het volgende blok in dit model worden de verschillende kostenbegrippen kort en in eenvoudige termen beschreven. U dient dit blok over te nemen voor zover de betreffende begrippen in de kostenuitsplitsing worden gebruikt. In het voorbeeld is item 4 (premiëvrijstelling bij arbeidsongeschiktheid) geen onderdeel van het product en dient te worden weggelaten. Verder dienen er in dit blok geen andere zaken te worden toegevoegd.

Welke kosten en risicopremies zijn er?

- Eerste kosten. Eerste kosten zijn kosten die de verzekeringsmaatschappij heeft gemaakt om uw beleggingsverzekering te bedenken. Ook administratiekosten en kosten voor advies (provisie) zijn eerste kosten.
- Doorlopende kosten. Dit zijn de kosten die de verzekeraar gedurende de gehele verzekeringsduur in rekening brengt voor de jaarlijkse administratie, het innen van de premie en betaling van de provisie aan de bemiddelaar.
- Overlijdensrisico. Een deel van de premie betaalt u voor een overlijdensrisicoverzekering. Deze verzekering zorgt ervoor dat de begunstigde een uitkering krijgt als u vóór de einddatum overlijdt.
- Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Een deel van de premie betaalt u voor een arbeidsongeschiktheidsrisicodekking. Deze dekking zorgt ervoor dat de verzekeraar de premiebetaling van uw beleggingsverzekering (gedeeltelijk) overneemt als u arbeidsongeschikt wordt.
- Aan- en verkoopkosten. Dit zijn kosten om beleggingen te kopen en te verkopen.

Vraag	Antwoord
Onder “Welke kosten en risicopremies zijn er?” wordt bij het overlijdensrisico over een verzekering en bij het arbeidsongeschiktheidsrisico over een dekking gesproken, mag dat worden aangepast?	Ja, dat mag. Om de schijn van een “extra” verzekering te voorkomen, zou consequent het woord dekking kunnen worden gebruikt.
Wat te doen bij een 0% of 90% overlijdensrisicodekking? In dat geval klopt de tekst van het model onder “Welke kosten en risicopremies zijn er?” niet.	U kunt gebruikmaken van de volgende teksten. In geval van een vast percentage moet het exacte percentage worden genoemd. In het geval van een percentage dat gedurende de looptijd kan variëren, mag de volgende tekst worden gebruikt “een percentage van de waarde van de beleggingen”. In plaats van het woord “bonus” mag ook “bedrag” worden gebruikt. Bij een 0% overlijdensdekking wordt onder “Welke uitkeringen krijgt u met deze beleggingsverzekering?” de tekst achter de tweede bullet weggelaten, of er wordt vermeld: “Als u overlijdt voor de einddatum van uw beleggingsverzekering volgt er geen uitkering”. Bij de derde bullet onder “Welke kosten en risicopremies zijn er?” wordt de tekst vervangen door: “Omdat er bij overlijden geen uitkering volgt, betaalt u geen premie voor het overlijdensrisico, maar wordt een bonus toegevoegd”. Bij 90% overlijdensdekking wordt bij de derde bullet onder “Welke kosten en risicopremies zijn er?” de tekst vervangen door: “Omdat bij overlijden 90% van de waarde van de beleggingen wordt uitgekeerd betaalt u geen premie voor het overlijdensrisico, maar wordt een bonus toegevoegd”.

Vraag	Antwoord
Mag in het geval de risicopremie voor overlijdensrisico volledig in mindering wordt gebracht op het beleggingstegoed de zin onder "Welke kosten en risicopremies zijn er?" worden gewijzigd in "U betaalt een premie voor een overlijdensrisicoverzekering"?	Ja, dat mag uitsluitend voor de producten waarvoor de risicopremie uit het beleggingstegoed wordt gehaald.
Is het toegestaan de dekking voor een premievrijstelling bij overlijden onder "Welke kosten en risicopremies zijn er?" te vermelden?	Ja, dat mag. De volgende tekst mag worden toegepast: Premievrijstelling bij overlijden. Een deel van de premie betaalt u voor een overlijdensrisicodekking. Deze dekking zorgt ervoor dat de verzekeraar de premiebetaling van uw beleggingsverzekering overneemt als u vóór de einddatum overlijdt.
Mag de volgende tekst worden gebruikt onder "Welke kosten en risicopremies zijn er?" voor het verzekerd garantiebedrag? "Verzekerd garantiebedrag. Deze garantieregeling houdt in dat u over de inleg een gegarandeerd rendement ontvangt wanneer u op de einddatum in leven bent. Met inleg wordt bedoeld het te beleggen deel van de premie na aftrek van de verschuldigde kosten en risicopremies. De hoogte van de kosten en risicopremies zijn o.a. afhankelijk van koersontwikkelingen. Daardoor is de uiteindelijke garantie-uitkering pas op de einddatum bekend. Voor het meeverzekeren van een rendementsgarantie wordt een premie in rekening gebracht."	Ja, dat mag.
Mag een eventuele garantiedekking worden toegelicht onder "Welke kosten en risicopremies zijn er?"	Ja, dat mag. Gebruik daarvoor de volgende tekst: „Een deel van de premie betaalt u voor een garantiedekking. Deze dekking zorgt ervoor dat de begunstigde een minimumuitkering krijgt."
Mag, in het geval er geen verkoopkosten zijn, worden volstaan met een uitleg van enkel de "aankoopkosten" (uitleg "aan- en verkoopkosten" wordt dan uitleg "aankoopkosten")?	Ja, dat mag.

Uitleg tekstblok “Wat trekken we van uw premiesom af?”

Dit blok geeft informatie over de inhoudingen op de premiesom. Indien dit in de betreffende beleggingsverzekering niet gebeurt, dan kan het blok worden weggelaten. Er is dan onderscheid gemaakt naar de inhoudingen voor de “Verzekeringsmaatschappij” en de “Bemiddelaar of verzekeringsadviseur”. Verder worden de “eerste kosten” en de “doorlopende kosten” onderscheiden. Het model wijkt hier af van de aanbevelingen van de commissie De Ruijter. Voor deze volgorde is gekozen naar aanleiding van commentaar van het ministerie van Financiën, met als argument dat deze uitsplitsing en volgorde het voor de klant overzichtelijker maakt.

Omwillen van de leesbaarheid zijn in het voorbeeld de teksten verkort weergegeven. U dient de exacte beschrijvingen over te nemen en het is niet toegestaan hier eigen rubrieken of verdere kostenuitsplitsingen op te nemen. Verdere uitsplitsingen kunt u opnemen in een bijlage bij dit model.

In het voorbeeld worden er geen eerste kosten in rekening gebracht, die beide regels zijn dus weggelaten. Verder geldt in het voorbeeld dat van de premiesom het volgende wordt ingehouden:

- 5% van alle premies die u betaalt voor doorlopende kosten voor de verzekeringsmaatschappij;
- 3% van alle premies die u betaalt voor doorlopende kosten voor de bemiddelaar of verzekeringsadviseur.

Uitwerking tekstblok:**Wat trekken we van uw premiesom af?**

- Verzekeringsmaatschappij
 - Doorlopende kosten 5% van alle premies die u betaalt.
- Bemiddelaar of verzekeringsadviseur*
 - Doorlopende kosten 3% van alle premies die u betaalt.

Vraag	Antwoord
Valt loon van loondienst-agenten onder kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur?	Het loon van loondienstagenten kan worden meegenomen onder kosten verzekeringsmaatschappij.
Op welke wijze dienen de kosten te worden weergegeven als wordt gewerkt met een staffel van kosten?	In een dergelijk geval worden de totale kosten over de looptijd berekend. Vervolgens worden deze kosten als percentage van de premiesom weergegeven. Is deze berekening alleen te maken door een bruto fondsrendement van 4% te veronderstellen, dan dient de staffel zelf te worden weergegeven.
Voor een product worden de poliskosten over de looptijd, bestaande uit eerste en doorlopende kosten, per maand verrekend. Dienen deze kosten te worden gesplitst of onder te worden gebracht bij “doorlopende kosten verzekeringsmaatschappij”?	De kosten dienen te worden weergegeven bij “doorlopende kosten verzekeringsmaatschappij”.

Vraag	Antwoord
Is de term “alle premies die u betaalt” (in de rubriek “Wat trekken we van uw premiesom af?”) dezelfde als “de premiesom”?	Ja, dat mag.
In het uitgewerkte voorbeeld in de handleiding staan 5% en 3% kosten genoemd. Is het totale kostenpercentage uit de premiesom dan 8%?	Ja, dat mag.
Onder “Wat trekken wij van uw premiesom af” wordt onder risicodekkingen het verzekerd garantiebedrag gespecificeerd. In ons geval worden die kosten onttrokken aan de beleggingen. Kunnen wij deze kosten benoemen als verzekerd garantiebedrag onder risicodekking(en) en zo ja, moet het percentage dan uitgedrukt worden in “de waarde van uw beleggingen”?	Ja, er mag een percentage en/of een bedrag worden genoemd.
Moeten wij de eerste kosten die wij over de gehele looptijd verrekenen, als doorlopende kosten bestempelen?	Er zijn drie mogelijkheden: • u kunt ze eerste kosten noemen en dan bij de verrekentermijn noemen dat ze over de gehele duur verrekend worden. Voorbeeld: eerste kosten: € 3.600. U betaalt 360 maanden iedere maand € 10; • u kunt ze doorlopende kosten noemen en optellen bij de “reguliere” doorlopende kosten, mits er geen verrekening van eerste kosten bij voortijdige beëindiging plaatsvindt. Voorbeeld: doorlopende kosten: 5% van alle betaalde premies; • indien u geen splitsing kunt maken tussen eerste en doorlopende kosten én u verrekent ook geen eerste kosten bij voortijdige beëindiging, kunt u ze “eerste en doorlopende kosten” noemen. Voorbeeld: eerste en doorlopende kosten: 5% van alle betaalde premies.

Het volgende blok in dit model bevat informatie over de kosten, die op de premie worden ingehouden, van de in de beleggingsverzekering opgenomen verzekeringselementen en van aankoopkosten. Omwille van de leesbaarheid zijn in het voorbeeld de teksten verkort weergegeven. De exacte tekst luidt: “het gaat om een <periode> premie, die jaarlijks kan fluctueren (gedurende de eerste maand wordt € <bedrag> ingehouden)”. U dient de exacte beschrijvingen over te nemen en het is niet toegestaan hier eigen rubrieken of verdere kostenuitsplitsingen op te nemen.

In het voorbeeld is geen dekking opgenomen voor overlijdensrisico en arbeidsongeschiktheid. Ook is er geen verzekerd garantiebedrag. Deze regels zijn dus weggelaten in het voorbeeld. De aankoopkosten bedragen in het voorbeeld 0,4% van alle te betalen premies.

Uitwerking tekstblok:**Wat trekken we van uw premiesom af?**

- Risicodekking(en)
 - Overlijdensrisico het gaat om een <periode> premie die jaarlijks kan fluctueren (gedurende de eerste maand wordt € <bedrag> ingehouden).
 - Arbeidsongeschiktheidsrisico <perc>% van alle premies die u betaalt.
 - Verzekerd garantiebedrag <perc>% van alle premies die u betaalt.
- Aankoopkosten 0,4% van alle premies die u betaalt.

Vraag	Antwoord
Een maatschappij werkt in een zeer beperkt aantal gevallen met een vaste premie voor de overlijdensdekking (dus geen fluctuerende premie gedurende de looptijd). Mag in dat geval de zin: "Overlijdensrisico, het gaat om een <periode> premie die jaarlijks kan fluctueren (gedurende de eerste maand wordt € <bedrag> ingehouden)." worden vervangen door "Overlijdensrisico, <perc> % van alle premies die u betaalt."?	Ja, dat mag.
Onder "Wat trekken we van uw premiesom af?" is aangegeven dat risicodekking voor overlijdensrisico jaarlijks fluctueert. In ons product fluctueert deze dekking maandelijks. Mag de term jaarlijks worden aangepast?	Ja, dat mag.
Onder risicodekkingen staat achter het overlijdensrisico in de omschrijving de term "fluctueren". Daaruit zouden de klanten kunnen afleiden dat alleen de koersontwikkeling een rol speelt.	In het model wordt een uitleg gegeven over de kosten. Er wordt geen uitleg gegeven over de werking van risicopremies. Geadviseerd wordt deze werking wel goed uit te leggen in de offerte.
Indien er in meerdere fondsen wordt belegd, kunnen aankooppercentages per fonds verschillen, zodat er geen uniform percentage kan worden vermeld bij aankoopkosten onder "Wat trekken we van uw premiesom af?". Hoe dient hiermee te worden omgegaan?	Afhankelijk van de fondsverdeelsleutel alle bedragen berekenen en terugrekenen naar een uniform percentage van de premie.

Uitleg tekstblok “Wat trekken we van de belegging af?”

Naast inhoudingen op de premie worden in beleggingsverzekeringen vaak ook kosten ingehouden op de eenheden. We beschrijven dat hier als wat er wordt afgetrokken van de beleggingen die voor de klant zijn gedaan. Ook hier wordt onderscheid gemaakt naar de inhoudingen voor de “Verzekeringsmaatschappij” en de „Bemiddelaar of verzekeringsadviseur”. Verder worden opnieuw de “Eerste kosten” en de „Doorlopende kosten” onderscheiden. Het model wijkt hier af van de aanbevelingen van de commissie De Ruiters. Ook deze volgorde is naar aanleiding van commentaar van het ministerie van Financiën aangepast. Deze uitsplitsing en volgorde zijn voor de klant overzichtelijker.

U dient de exacte beschrijvingen over te nemen. Bij de eerste kosten wordt de volledige regel dan: “Eerste kosten € <bedrag>. U betaalt <aantal> maanden iedere maand € <bedrag>”. Het is niet toegestaan hier eigen rubrieken of verdere kostenuitsplitsingen op te nemen. Verdere uitsplitsingen kunt u opnemen in een bijlage bij dit model.

In het voorbeeld worden geen doorlopende kosten in rekening gebracht, die beide regels zijn dus weggelaten.

Verder geldt in het voorbeeld dat „Op de belegde waarde wordt ingehouden”:

- € 1.500. U betaalt in 120 maanden iedere maand € 12,50;
- € 2.500. U betaalt in 120 maanden iedere maand € 20,83.

De genoemde kosten voor de bemiddelaar of verzekeringsadviseur zijn de kosten zoals ze in rekening worden gebracht bij de klant. Vaak krijgt de bemiddelaar of verzekeringsadviseur de (lagere) netto contante waarde van dit bedrag direct bij afsluiten van de beleggingsverzekering uitgekeerd.

Uitwerking tekstblok:**Wat trekken we van de beleggingen af?**

- *Verzekeringsmaatschappij*
 - Eerste kosten € 1.500. U betaalt 120 maanden iedere maand € 12,50.
- *Bemiddelaar of verzekeringsadviseur**
 - Eerste kosten € 2.500. U betaalt 120 maanden iedere maand € 20,83.
- *Risicodekking(en)*
 - Overlijdensrisico het gaat om een <periode> premie die jaarlijks kan fluctueren (gedurende de eerste maand wordt € <bedrag> ingehouden).
- *Verkoopkosten* <perc>% van alle beleggingen die we hebben verkocht.

Vraag	Antwoord
Is het toegestaan om bij “Wat trekken we van de beleggingen af?” bij “Verzekeringsmaatschappij” onder “Doorlopende kosten” in plaats van een percentage van de waarde van de beleggingen een vast bedrag te vermelden?	Ja, dat mag.

Vraag	Antwoord
Is het toegestaan om bij “Wat trekken we van de beleggingen af?” bij “Verzekeringsmaatschappij” onder “Doorlopende kosten” naast een percentage ook een vast bedrag per maand te vermelden?	Ja, dat mag. De volgende tekst mag worden toegepast: <perc>% van de waarde van de beleggingen en u betaalt <aantal> maanden iedere maand € <bedrag>.
Mag, in het geval van een product waarbij indexfondsen voorkomen waarvan beheerkosten niet met de koers worden verrekend maar met de fondswaarde, onder “Wat trekken we van de beleggingen af?” de kosten van de fondsbeheerder worden gespecificeerd, en de zin “De kosten hiervoor worden verrekend met de koers van de beleggingsfondsen” worden vervangen door: “Fondskosten die beheerders maken voor fondsen anders dan de indexfondsen zijn door hen in mindering gebracht op de koers.”?	Ja, dat mag.
Naar aanleiding van “Wat trekken we van de beleggingen af?”: indien verzekeraars Eerste kosten hebben die gedurende een bepaalde periode een andere waarde hebben dan in de periode daarna, mag dan de regel worden uitgebreid als volgt (voorbeeld): Eerste kosten € 1.430. U betaalt 260 maanden iedere maand € 4,25, daarna betaalt u 100 maanden iedere maand € 3,25.	Ja, dat mag.

Vraag	Antwoord
In ons product worden de eerste kosten verrekend als % van (een deel van) het belegd vermogen gedurende de gehele premiebetalingduur. In het model wordt bij de eerste kosten uitgegaan van een vast bedrag "U betaalt <aantal> maanden iedere maand € <bedrag>". Op welke wijze dienen de eerste kosten in de hiervoor beschreven situatie te worden weergegeven?	Er dient te worden vastgehouden aan de definities van doorlopende en de eerste kosten. In dit geval kan bij eerste kosten de zin worden aangepast (of toegevoegd als een deel van de eerste kosten wel als bedrag kan worden benoemd) in: <perc>% van de waarde van de beleggingen.
Een maatschappij biedt een product aan waarbij polismutaties de eerste kosten bestaan uit een deel dat ineens en een deel dat pro rata over een bepaalde periode aan de beleggingen wordt onttrokken. Hoe kan dit op een overzichtelijke wijze voor de klant worden weergegeven onder "Wat trekken we van de beleggingen af"?	Dit mag als volgt worden weergegeven: "Eerste kosten € <bedrag>. U betaalt <aantal> maanden iedere maand € <bedrag> en u betaalt € <bedrag> ineens."
Waar worden de kosten van verzekerde fonds(en) weergegeven?	Deze worden weergegeven bij doorlopende kosten onder "Wat trekken we af van de beleggingen?".

Het voorlaatste blok van dit model geeft de klant inzicht in de kosten voor de risicodekking(en) en de verkoopkosten.

Indien een element geen onderdeel uitmaakt van de beleggingsverzekering dient de regel te worden weggelaten. Verder moeten de percentages en de termijnen worden ingevuld, zoals die blijken uit de offerte. Omwille van de leesbaarheid zijn in het voorbeeld enkele teksten verkort weergegeven. De exacte tekst luidt: "het gaat om een <periode> premie die jaarlijks kan fluctueren (gedurende de eerste maand wordt € <bedrag> ingehouden)". U dient de exacte beschrijvingen over te nemen en het is hier niet toegestaan eigen rubrieken of verdere kostenuitsplitsingen op te nemen.

In het voorbeeld betreft het een beleggingsverzekering met een dekking voor overlijdensrisico. De klant betaalt elke maand premie, vul dus de juiste periodiciteit in: éénmaandelijks. Er is geen dekking voor arbeidsongeschiktheid en dus ook geen inhoudingen daarvoor.

In dit model is opgenomen:

- "het gaat om een éénmaandelijks premie die jaarlijks kan fluctueren (gedurende de eerste maand wordt € 10,35 ingehouden)";
- verder zijn er nog verkoopkosten: 0,4% van alle beleggingen die we hebben verkocht.

Uitwerking tekstblok:**Wat trekken we van de beleggingen af?**

- *Risicodekking(en)*
 - Overlijdensrisico

het gaat om een éénmaandelijke premie die jaarlijks kan fluctueren (gedurende de eerste maand wordt € 10,35 ingehouden).
- *Verkoopkosten*

0,4% van alle beleggingen die we hebben verkocht.

Vraag	Antwoord
Indien het gaat om een risicodekking als percentage (kleiner gelijk 90%) van de fondswaarde, wordt er geen risicopremie onttrokken, maar toegevoegd. Hoe moet hiermee worden omgegaan?	De volgende tekst mag worden toegepast: "Het gaat om een <periode> premie die maandelijks kan fluctueren (gedurende de eerste maand wordt € <bedrag> toegevoegd)".
Is het toegestaan een tekst toe te voegen in geval van een arbeidsongeschiktheidsrente?	Ja, dat mag. De volgende tekst mag worden toegepast: Risicodekking(en), Arbeidsongeschiktheidsrente. Het gaat om een <periode> premie die maandelijks kan fluctueren (gedurende eerste maand wordt € <bedrag> ingehouden).
Indien er in meerdere fondsen wordt belegd, kunnen de verkoopkosten per fonds verschillen, zodat er geen uniform percentage kan worden vermeld bij verkoopkosten onder "Wat trekken we van de beleggingen af?". Hoe dient hiermee te worden omgegaan?	Afhankelijk van de fondsverdeelsleutel alle bedragen berekenen en terugrekenen naar een uniform percentage van de premie.

Uitleg tekstblok "Hoeveel kosten berekent de fondsbeheerder?"

Het laatste blok van dit model omvat informatie over de inhoudingen op het beleggingsfonds. Voor elk fonds wordt een regel in het model opgenomen, met de naam van het fonds en de fondsbeheerkosten. Het is niet toegestaan om verdere uitsplitsingen te maken of om andere kostenelementen te onderscheiden.

In het voorbeeld is er belegd in twee fondsen: Toekomst 1 en Toekomst 2. De fondskosten bedragen respectievelijk 0,52% en 0,75% op jaarbasis over de belegde waarde van het fonds.

Vraag	Antwoord
In ons product brengen wij een lager percentage fondsbeheerkosten aan de polishouder in rekening dan de fondsbeheerder ons in rekening brengt. Mag dit lagere percentage worden aangemerkt als fondsbeheerkosten?	Ja, dat mag. In model 3 wordt dit verschil jaarlijks zichtbaar onder het resultaat van de beleggingen.
Zijn fondskosten alleen kosten voor fondsbeheer door de fondsbeheerder?	De kosten zijn fondsbeheerkosten en onder andere administratiekosten, kosten van (accountants)controle, kosten van (juridisch) advies, oprichtingskosten van het fonds en marketing- en communicatiekosten die voor het fonds worden gemaakt. Voor een volledige opsomming van kosten wordt verwezen naar artikel 3:23 Nadere regeling gedragstoezicht financiële ondernemingen.
In hoeverre dient rekening te worden gehouden met kosten van mutaties?	Met vooraf vastgelegde mutaties (bijv. indexatie, switch, optieverhoging, etc.) dient rekening te worden gehouden in de offerte, indien hiervoor kosten in rekening worden gebracht. In dat geval worden deze kosten ook meegenomen in het model.

Uitleg tekstblok “Wat zijn de totale kosten?”

De commissie De Ruiters heeft aanbevolen om een all-in kostenpercentage op te nemen. In model 2 beschrijven we dit onder het kopje “Wat zijn de totale kosten?”. Het feitelijke kostenpercentage dient te worden ingevuld.

Nu alle regels zijn doorlopen en besproken presenteren we het ingevulde voorbeeld model Informatie over <productnaam>. Op pagina 35 wordt een voorbeeld van het model getoond. Diverse elementen zijn in het voorbeeldproduct niet relevant en de betreffende regels zijn uit het model weggelaten. De blauwe teksten zijn de ingevulde teksten.

In het voorbeeld is het kosten percentage 2,3% waardoor het rendement na aftrek derhalve 1,7% bedraagt.

Uitwerking tekstblok:

Wat zijn de totale kosten?

De kosten verlagen het rendement dat u met uw verzekering kunt behalen. Wij hebben voor u uitgerekend wat de totale kosten zijn over de hele looptijd van de verzekering. Dit zijn de kosten voor de verzekeringsmaatschappij, de bemiddelaar of verzekeringsadviseur en alle kosten van de beleggingen. Deze kosten hebben we hierboven beschreven. In onze berekening gaan we ervan uit dat het bruto beleggingsrendement over de hele looptijd constant 4% is. Door kosten wordt dat 2,3% lager. Het rendement na aftrek van kosten is dan 1,7%.

Let op: in de berekening is gebruikgemaakt van een rekenrendement van 4%. Hierdoor kunt u offertes goed vergelijken. In de praktijk zal het toekomstige beleggingsrendement anders zijn. Het is bovendien een gemiddeld percentage over de hele looptijd van de verzekering. Als u de verzekering vóór de

einddatum beëindigt, wordt de looptijd korter. Dit betekent dat het kostenpercentage over de uiteindelijke looptijd veel hoger kan uitvallen.

De risicopremies voor de verzekeringsdekkingen zijn geen kosten. Deze hebben we dus niet meegenomen in het kostenpercentage.

Vraag	Antwoord								
Waarom worden in het model de totale kosten met 4% bruto fondsrendement berekend?	Dit percentage is gebaseerd op het rapport van de commissie De Ruiter (blz. 14). Ook in de Financiële Bijsluiter werd in het kader van de vergelijkbaarheid doorgerekend op bruto 4%. Gerekend wordt zonder rekening te houden met (premie voor) risicodekkingen.								
Kan de definitie van het percentage dat wordt weergegeven onder "Wat zijn de totale kosten?" worden verduidelijkt?	De berekening van het percentage vindt plaats door in de offerte een berekening te maken op basis van een bruto fondsrendement van 4% waarbij de premie voor risicodekking op "0" is gezet. Vervolgens wordt het aldus berekende netto productrendement afgetrokken van 4%. Op deze wijze worden alle kosten, inclusief de TER, in de berekening betrokken. Voorbeelduitwerking van een berekening van het totale kostenpercentage <table> <tr> <td>Brutofondsrendement</td><td>4%</td></tr> <tr> <td>Premie</td><td>€ 200 per maand (100% belegd)</td></tr> <tr> <td>Looptijd</td><td>30 jaar</td></tr> <tr> <td>Verzekerde</td><td>35 jaar (man)</td></tr> </table> Uitkering in dit voorbeeld bedraagt € 105.000. Het bijbehorende nettoproductrendement is 2,4%. Het totale kostenpercentage is 4% minus 2,4% = 1,6%.	Brutofondsrendement	4%	Premie	€ 200 per maand (100% belegd)	Looptijd	30 jaar	Verzekerde	35 jaar (man)
Brutofondsrendement	4%								
Premie	€ 200 per maand (100% belegd)								
Looptijd	30 jaar								
Verzekerde	35 jaar (man)								
Het brutorendement van 4% wordt pas vermeld bij de berekening van het percentage onder "Wat zijn de totale kosten?". Is het nodig dit eerder te vermelden?	Nee, dat is niet nodig, omdat alleen het percentage rendementsafhankelijk is en de overige kostenelementen niet.								
Hoe dient het totale kostenpercentage te worden berekend voor hybride producten (sparen en beleggen)?	Het percentage wordt berekend op basis van twee elementen, beleggingsdeel en spaardeel. Alleen het beleggingsgedeelte dient te worden doorgerekend op brutofondsrendement van 4%. De hypotheekrente wordt apart meegenomen. In de toelichting dient de berekening nader te worden toegelicht aan de klant.								

Vraag	Antwoord
Een verzekeringnemer heeft een woning gekocht. De woning wordt gefinancierd met een hypotheek. Ter aflossing wordt een kapitaalverzekering afgesloten. Het betreft een zogenaamde hybride kapitaalverzekering. De verzekeringnemer stort de hele premie in het gegarandeerd rendement fonds. Mag de tekst onder "Wat zijn de totale kosten?" worden aangepast?	De tekst onder "Wat zijn de totale kosten?" mag in deze situatie als volgt worden aangepast: • Waar wordt gesproken over een brutobeleggingsrendement van 4% kan deze 4% worden vervangen door de hypotheekrente. • De zin "Hierdoor kunt u offertes goed vergelijken. In de praktijk zal het toekomstige beleggingsrendement anders zijn." kan worden weggelaten. • Het woord "bovendien" kan worden weggelaten. Het staat de verzekeraar vanzelfsprekend vrij om in de toelichting nader in te gaan op het "hypotheekrentefonds".
Dient het model te worden verstrekt bij een 100% spaarvariant van een hybride verzekering?	De informatiemodellen Beleggingsverzekeringen dienen te worden verstrekt als het product de mogelijkheid biedt om te beleggen. Het niet verstrekken van de modellen is alleen toegestaan als het voor de klant niet mogelijk is voor beleggen te kiezen. Elementen uit het model die niet van toepassing zijn op het product, kunnen worden weggelaten.
Dient bij de berekening van het totale kostenpercentage (de totale kosten) de premie voor een minimum garantie te worden meegenomen?	Nee, risicopremies voor aanvullende dekkingen worden op "0" gesteld in de berekening.
Onder "Welke kosten en risicopremies zijn er?" wordt bij het overlijdensrisico over een verzekering en bij het arbeidsongeschiktheidsrisico over een dekking gesproken, mag dat worden aangepast?	Ja, dat mag. Om de schijn van een "extra" verzekering te voorkomen, zou consequent het woord dekking kunnen worden gebruikt. Analooq hieraan mag de zin "De risicopremies voor de verzekeringsdekkingen zijn geen kosten." worden vervangen door "De premies voor de risicodekkingen zijn geen kosten".

Uitleg voetnoot "Kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur"

Met ingang van 1 januari 2009 is op verzoek van de minister van Financiën aan de modellen De Ruiter een voetnoot toegevoegd om de rubriek "kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur" te verduidelijken. De "kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur" kunnen afwijken van de feitelijke verdiensten van de adviseur. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het feit dat de afsluitprovisie in de praktijk wordt voorgefinancierd door de verzekeraar, ten behoeve van een evenwichtige vermogensopbouw. Daarnaast kan ook het risico van terugboeking van te veel ontvangen provisie in het geval van voortijdige beëindiging van de polis, een rol spelen. Deze kosten hangen samen met de provisie die de bemiddelaar of verzekeringsadviseur heeft ontvangen en worden daarom ook toegerekend aan "kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur". De voetnoot is te vinden in de modellen 2, 3 en 5. Het is de uitdrukkelijke wens van Fidin dat u deze voetnoottekst vetgedrukt weergeeft.

- * **De rubriek "kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur" kan afwijken van de provisie die uw tussenpersoon ontvangt. Uw tussenpersoon geeft u aan wat zijn provisie is.**

Een deel van deze provisie kan uw tussenpersoon direct bij het afsluiten van uw verzekering ontvangen. Maar deze kosten worden over een langere termijn met de door u betaalde premie verrekend. Aan dit 'gespreid betalen' kunnen aanvullende kosten verbonden zijn. Daardoor kan het hier genoemde kostenbedrag afwijken van het bedrag dat uw tussenpersoon ontvangt.

4. Voorbeeld van het model

Na invulling van alle onderdelen ziet het model Informatie over Toekomstverzekerd er als volgt uit:

Informatie over Toekomstverzekerd

Offertenummer: 000001. Offerte van 9 maart 2007 van Verbond

Wanneer begint uw beleggingsverzekering? 1 april 2007

Wanneer stopt uw beleggingsverzekering? 1 april 2037

U betaalt van 1 april 2007 tot 1 april 2017 € 300 per maand.

In totaal betaalt u € 36.000. Dit is de premiesom.

Welke uitkeringen krijgt u met deze beleggingsverzekering?

- Op de einddatum van de beleggingsverzekering krijgt u een uitkering. Hoe hoog uw uitkering is, staat niet vooraf vast, omdat deze afhankelijk is van de koersontwikkelingen.
- Als u overlijdt voor de einddatum van uw beleggingsverzekering volgt er ook een uitkering. Hoe hoog deze uitkering is, staat in onze offerte.

Welke kosten en risicopremies zijn er?

- *Eerste kosten.* Eerste kosten zijn kosten die de verzekeringsmaatschappij heeft gemaakt om uw beleggingsverzekering te bedenken. Ook administratiekosten en kosten voor advies (provisie) zijn eerste kosten.
- *Doorlopende kosten.* Dit zijn de kosten die de verzekeraar gedurende de gehele verzekeringsduur in rekening brengt voor de jaarlijkse administratie, het innen van de premie en betaling van de provisie aan de bemiddelaar.
- *Overlijdensrisico.* Een deel van de premie betaalt u voor een overlijdensrisicoverzekering. Deze verzekering zorgt ervoor dat de begunstigde een uitkering krijgt als u vóór de einddatum overlijdt.
- *Aan- en verkoopkosten.* Dit zijn kosten om beleggingen te kopen en te verkopen.

Wat trekken we van uw premiesom af?

- Verzekeringsmaatschappij
 - Doorlopende kosten 5% van alle premies die u betaalt.
- Bemiddelaar of verzekeringsadviseur*
 - Doorlopende kosten 3% van alle premies die u betaalt.
- Aankoopkosten 0,4% van alle premies die u betaalt.

Wat trekken we van de beleggingen af?

- Verzekeringsmaatschappij
 - Eerste kosten € 1.500. U betaalt 120 maanden iedere maand € 12,50.
- Bemiddelaar of verzekeringsadviseur*
 - Eerste kosten € 2.500. U betaalt 120 maanden iedere maand € 20,83.
- Risicodekking(en)

- Overlijdensrisico het gaat om een éénmaandelijke premie die jaarlijks kan fluctueren (gedurende de eerste maand wordt € 10,35 ingehouden).
- Verkoopkosten 0,4% van alle beleggingen die we hebben verkocht.

Hoeveel kosten verrekent de fondsbeheerder?

De fondsbeheerder beheert de beleggingen. De kosten hiervoor worden verrekend met de koers van de beleggingsfondsen.

- Naam fonds Fondskosten
 - Toekomst 1 0,52% op jaarbasis over de fondswaarde.
 - Toekomst 2 0,75% op jaarbasis over de fondswaarde.

Kijk voor meer informatie over de beleggingsfondsen op www.verbond.nl.

Wat zijn de totale kosten?

De kosten verlagen het rendement dat u met uw verzekering kunt behalen. Wij hebben voor u uitgerekend wat de totale kosten zijn over de hele looptijd van de verzekering. Dit zijn de kosten voor de verzekeringsmaatschappij, de bemiddelaar of verzekeringsadviseur en alle kosten van de beleggingen. Deze kosten hebben we hierboven beschreven. In onze berekening gaan we ervan uit dat het bruto beleggingsrendement over de hele looptijd constant 4% is. Door kosten wordt dat 2,3% lager. Het rendement na aftrek van kosten is dan 1,7%.

Let op: in de berekening is gebruikgemaakt van een rekenrendement van 4%. Hierdoor kunt u offertes goed vergelijken. In de praktijk zal het toekomstige beleggingsrendement anders zijn. Het is bovendien een gemiddeld percentage over de hele looptijd van de verzekering. Als u de verzekering vóór de einddatum beëindigt, wordt de looptijd korter. Dit betekent dat het kostenpercentage over de uiteindelijke looptijd veel hoger kan uitvallen.

De risicopremies voor de verzekeringsdekkingen zijn geen kosten. Deze hebben we dus niet meegenomen in het kostenpercentage.

- * De rubriek “kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur” kan afwijken van de provisie die uw tussenpersoon ontvangt. Uw tussenpersoon geeft u aan wat zijn provisie is. Een deel van deze provisie kan uw tussenpersoon direct bij het afsluiten van uw verzekering ontvangen. Maar deze kosten worden over een langere termijn met de door u betaalde premie verrekend. Aan dit ‘gespreid betalen’ kunnen aanvullende kosten verbonden zijn. Daardoor kan het hier genoemde kostenbedrag afwijken van het bedrag dat uw tussenpersoon ontvangt.

5. Vragen en antwoorden

Vraag	Antwoord
In onze offerte wordt gesproken over participaties in plaats van beleggingen. Hoe moeten we hiermee omgaan?	De in het model gebruikte term dient aan te sluiten bij de term die wordt gebruikt in de offerte en polisvoorwaarden. Dus er kan bijvoorbeeld sprake zijn van beleggingen, participaties, units of beleggingseenheden. Dit geldt overigens ook voor het model Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>.

Vraag	Antwoord
Is het niet beter om in het model aan te geven wie verzekeringnemer en wie verzekerde is, zodat in het model hiernaar verwezen kan worden?	Nee, deze informatie wordt meegenomen in de offerte.
In het model wordt op diverse plaatsen gesproken over provisie en kosten verzekeraar. Mag een direct writer deze termen weglaten?	Ja, dat mag.
Dient het model ook aan een consument te worden verstuurd bij directe verkoop?	In geval van directe verkoop is er een bedenktijd van 30 dagen. In dat geval mag de precontractuele informatie tegelijk met de polis worden verstrekt. Deze bedenktijd van 30 dagen is niet gebonden aan directe verkoop, maar geldt voor alle verzekeringen (artikel 60 Bgfo).
Mag ik als direct writer op grond van het Bgfo te specificeren advieskosten verwerken in model 2?	Ja.

Model 2: Informatie over <productnaam> (contracten gesloten vanaf 1 april 2010)

1. Toelichting

Voor nieuwe contracten (vanaf 1 april 2010) is voor de modellen De Ruiter afgesproken om alleen de daadwerkelijk betaalde provisie te vermelden als kosten bemiddelaar. Als hoofdregel geldt dat voor contracten gesloten vanaf deze datum de nieuwe redactie voor de rubriek kosten bemiddelaar wordt gehanteerd. Contracten die voor deze datum zijn gesloten, krijgen modellen met oude redactie voor de rubriek kosten bemiddelaar (inclusief voetnoot).

Maatschappijen die deze wijziging eerder kunnen en willen implementeren zijn vrij om vanaf een eerder moment de aangepaste modellen te hanteren. Naar aanleiding van gesprekken met Fidin roept het Verbond u op zoveel mogelijk ook voor bestaande contracten de nieuwe redactie voor contracten gesloten vanaf 1 april 2010 te hanteren.

2. Het model

Informatie over <productnaam>

Offertenummer: <nummer>. Offerte van <datum> van <naam maatschappij>

Wanneer begint uw beleggingsverzekering? <datum>

Wanneer stopt uw beleggingsverzekering? <datum>

U betaalt van <begindatum premiebetaling> tot <einddatum premiebetaling> € <bedrag> per <periode>. In totaal betaalt u € <bedrag>. Dit is de premiesom.

Welke uitkeringen krijgt u met deze beleggingsverzekering?

- Op de einddatum van de beleggingsverzekering krijgt u een uitkering. Hoe hoog uw uitkering is, staat niet vooraf vast, omdat deze afhankelijk is van de koersontwikkelingen.
- Als u overlijdt voor de einddatum van uw beleggingsverzekering volgt er ook een uitkering. Hoe hoog deze uitkering is, staat in onze offerte.
- Als u arbeidsongeschikt wordt, krijgt u ook een uitkering. Hoe hoog deze uitkering is, staat in onze offerte.

Welke kosten en risicopremies zijn er?

- *Eerste kosten.* Eerste kosten zijn kosten die de verzekeringsmaatschappij heeft gemaakt om uw beleggingsverzekering te bedenken. Ook administratiekosten en kosten voor advies (provisie) zijn eerste kosten.
- *Doorlopende kosten.* Dit zijn de kosten die de verzekeraar gedurende de gehele verzekeringsduur in rekening brengt voor de jaarlijkse administratie, het innen van de premie en betaling van de provisie aan de bemiddelaar.
- *Overlijdensrisico.* Een deel van de premie betaalt u voor een overlijdensrisicoverzekering. Deze verzekering zorgt ervoor dat de begunstigde een uitkering krijgt als u vóór de einddatum overlijdt.
- *Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.* Een deel van de premie betaalt u voor een arbeidsongeschiktheidsrisicodekking. Deze dekking zorgt ervoor dat de verzekeraar de premiebetaling van uw beleggingsverzekering (gedeeltelijk) overneemt als u arbeidsongeschikt wordt.
- *Aan- en verkoopkosten.* Dit zijn kosten om beleggingen te kopen en te verkopen.

Wat trekken we van uw premiesom af?

- *Verzekeringsmaatschappij*
 - Eerste kosten <perc>% dat is € <bedrag>. U betaalt in <aantal> maanden.
 - Doorlopende kosten <perc>% van alle premies die u betaalt.
- *Bemiddelaar of verzekeringsadviseur*
 - Eerste kosten <perc>% dat is € <bedrag>. U betaalt in <aantal> maanden.
 - Doorlopende kosten <perc>% van alle premies die u betaalt.
- *Risicodekking(en)*
 - Overlijdensrisico het gaat om een <periode> premie die jaarlijks kan fluctueren (gedurende de eerste maand wordt € <bedrag> ingehouden).
 - Arbeidsongeschiktheidsrisico <perc>% van alle premies die u betaalt.
 - Verzekerd garantiebedrag <perc>% van alle premies die u betaalt.
- *Aankoopkosten* <perc>% van alle premies die u betaalt.

Wat trekken we van de beleggingen af?

- *Verzekeringsmaatschappij*
 - Eerste kosten € <bedrag>. U betaalt <aantal> maanden iedere maand € <bedrag>.
 - Doorlopende kosten <perc>% van de waarde van de beleggingen.
- *Bemiddelaar of verzekeringsadviseur*
 - Eerste kosten € <bedrag>. U betaalt <aantal> maanden iedere maand € <bedrag>.
 - Doorlopende kosten <perc>% van de waarde van de beleggingen.
- *Risicodekking(en)*
 - Overlijdensrisico het gaat om een <periode> premie die jaarlijks kan fluctueren (gedurende de eerste maand wordt € <bedrag> ingehouden).
- *Verkoopkosten* <perc>% van alle beleggingen die we hebben verkocht.

Hoeveel kosten verrekent de fondsbeheerder?

De fondsbeheerder beheert de beleggingen. De kosten hiervoor worden verrekend met de koers van de beleggingsfondsen.

- *Naam fonds* Fondskosten
 - <fondsnaam 1> <perc>% op jaarbasis over de fondswaarde.
 - <fondsnaam 2> <perc>% op jaarbasis over de fondswaarde.

Kijk voor meer informatie over de beleggingsfondsen op www.@@@.nl.

Wat zijn de totale kosten?

De kosten verlagen het rendement dat u met uw verzekering kunt behalen. Wij hebben voor u uitgerekend wat de totale kosten zijn over de hele looptijd van de verzekering. Dit zijn de kosten voor de verzekeringsmaatschappij, de bemiddelaar of verzekeringsadviseur en alle kosten van de beleggingen. Deze kosten hebben we hierboven beschreven. In onze berekening gaan we ervan uit dat het bruto beleggingsrendement over de hele looptijd constant 4% is. Door kosten wordt dat <X%> lager. Het rendement na aftrek van kosten is dan <Y%>.

Let op: in de berekening is gebruikgemaakt van een rekenrendement van 4%. Hierdoor kunt u offertes goed vergelijken. In de praktijk zal het toekomstige beleggingsrendement anders zijn. Het is bovendien een gemiddeld percentage over de hele looptijd van de verzekering. Als u de verzekering vóór de

einddatum beëindigt, wordt de looptijd korter. Dit betekent dat het kostenpercentage over de uiteindelijke looptijd veel hoger kan uitvallen.

De risicopremies voor de verzekeringsdekkingen zijn geen kosten. Deze hebben we dus niet meegenomen in het kostenpercentage.

3. Vragen en antwoorden

Vraag	Antwoord
Gelden de Q&A's van de informatiemodellen voor contracten gesloten tot 1 april 2010 eveneens voor dit nieuwe model?	Ja.
Mogen de kosten voor het uitbetalen en voorfinancieren van de afsluitprovisie separaat inzichtelijk worden gemaakt bij „kosten verzekeringsmaatschappij” in de modellen?	Nee, daar is in de modellen zelf geen ruimte voor. Deze informatie kan, indien gewenst, wel worden verstrekt in een toelichting bij de modellen.
Vervalt hiermee de toelichtende voetnoot (circulaire SL-L 2008/36) ingevoerd per 1 januari 2009?	Ja, deze toelichtende voetnoot vervalt voor alle modellen waarbij u nu de daadwerkelijk betaalde provisie vermeldt.
Geldt deze aanpassing enkel voor contracten gesloten op of na 1 april 2010?	De aanpassing is verplicht voor contracten gesloten ná 1 april 2010, maar mag voor alle contracten worden doorgevoerd.

Model 2: Informatie over <productnaam> (contracten gesloten vanaf 1 januari 2013)

1. Toelichting

Door invoering van het provisieverbod voor beleggingsverzekeringen kunnen de verwijzingen in model 2 naar de kosten bemiddelaar vervallen. In dit opzicht wordt het model voor intermediair verzekeraars gelijk aan het model zoals direct writers al gebruikten. Hiervoor is geen nieuw standaard model gemaakt. Wel doen wij u de volgende suggesties voor aanpassing.

2. Het model

Informatie over <productnaam>

Offertenummer: <nummer>. Offerte van <datum> van <naam maatschappij>

Wanneer begint uw beleggingsverzekering? <datum>

Wanneer stopt uw beleggingsverzekering? <datum>

U betaalt van <begindatum premiebetaling> tot <einddatum premiebetaling> € <bedrag> per <periode>. In totaal betaalt u € <bedrag>. Dit is de premiesom.

Welke uitkeringen krijgt u met deze beleggingsverzekering?

- Op de einddatum van de beleggingsverzekering krijgt u een uitkering. Hoe hoog uw uitkering is, staat niet vooraf vast, omdat deze afhankelijk is van de koersontwikkelingen.
- Als u overlijdt voor de einddatum van uw beleggingsverzekering volgt er ook een uitkering. Hoe hoog deze uitkering is, staat in onze offerte.
- Als u arbeidsongeschikt wordt, krijgt u ook een uitkering. Hoe hoog deze uitkering is, staat in onze offerte.

Welke kosten en risicopremies zijn er?

- *Eerste kosten.* Eerste kosten zijn kosten die de verzekeringsmaatschappij heeft gemaakt om uw beleggingsverzekering te bedenken. Ook administratiekosten en kosten voor afsluiten van de verzekering zijn eerste kosten.
- *Doorlopende kosten.* Dit zijn de kosten die de verzekeraar gedurende de gehele verzekeringsduur in rekening brengt voor de jaarlijkse administratie en het innen van de premie.
- *Overlijdensrisico.* Een deel van de premie betaalt u voor een overlijdensrisicoverzekering. Deze verzekering zorgt ervoor dat de begunstigde een uitkering krijgt als u vóór de einddatum overlijdt.
- *Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.* Een deel van de premie betaalt u voor een arbeidsongeschiktheidsrisicodekking. Deze dekking zorgt ervoor dat de verzekeraar de premiebetaling van uw beleggingsverzekering (gedeeltelijk) overneemt als u arbeidsongeschikt wordt.
- *Aan- en verkoopkosten.* Dit zijn kosten om beleggingen te kopen en te verkopen.

Wat trekken we van uw premiesom af?

- *Verzekeringsmaatschappij*
 - Eerste kosten <perc>% dat is € <bedrag>. U betaalt in <aantal> maanden.
 - Doorlopende kosten <perc>% van alle premies die u betaalt.
- *Risicodekking(en)*
 - Overlijdensrisico het gaat om een <periode> premie die jaarlijks kan fluctueren (gedurende de eerste maand wordt € <bedrag> ingehouden).

- Arbeidsongeschiktheidsrisico <perc>% van alle premies die u betaalt.
- Verzekerd garantiebedrag <perc>% van alle premies die u betaalt.
- *Aankoopkosten* <perc>% van alle premies die u betaalt.

Wat trekken we van de beleggingen af?

- *Verzekeringsmaatschappij*
 - Eerste kosten € <bedrag>. U betaalt <aantal> maanden iedere maand € <bedrag>.
 - Doorlopende kosten <perc>% van de waarde van de beleggingen.
- *Risicodekking(en)*
 - Overlijdensrisico het gaat om een <periode> premie die jaarlijks kan fluctueren (gedurende de eerste maand wordt € <bedrag> ingehouden).
- *Verkoopkosten* <perc>% van alle beleggingen die we hebben verkocht.

Hoeveel kosten verrekent de fondsbeheerder?

De fondsbeheerder beheert de beleggingen. De kosten hiervoor worden verrekend met de koers van de beleggingsfondsen.

- *Naam fonds* Fondskosten
 - <fondsnaam 1> <perc>% op jaarbasis over de fondswaarde.
 - <fondsnaam 2> <perc>% op jaarbasis over de fondswaarde.

Kijk voor meer informatie over de beleggingsfondsen op www.@@@.nl.

Wat zijn de totale kosten?

De kosten verlagen het rendement dat u met uw verzekering kunt behalen. Wij hebben voor u uitgerekend wat de totale kosten zijn over de hele looptijd van de verzekering. Dit zijn de kosten voor de verzekeringsmaatschappij en alle kosten van de beleggingen. Deze kosten hebben we hierboven beschreven. In onze berekening gaan we ervan uit dat het bruto beleggingsrendement over de hele looptijd constant 4% is. Door kosten wordt dat <X%> lager. Het rendement na aftrek van kosten is dan <Y%>.

Let op: in de berekening is gebruikgemaakt van een rekenrendement van 4%. Hierdoor kunt u offertes goed vergelijken. In de praktijk zal het toekomstige beleggingsrendement anders zijn. Het is bovendien een gemiddeld percentage over de hele looptijd van de verzekering. Als u de verzekering vóór de einddatum beëindigt, wordt de looptijd korter. Dit betekent dat het kostenpercentage over de uiteindelijke looptijd veel hoger kan uitvallen.

De risicopremies voor de verzekeringsdekkingen zijn geen kosten. Deze hebben we dus niet meegenomen in het kostenpercentage.

Model 2: Wijzigingen voor contracten gesloten vanaf 1 januari 2018

1. Toelichting

In het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen is in artikel 60 eerste lid sub I vastgelegd dat de aanbieder informatie moet geven over de invloed van het gemiddelde jaarlijkse percentage van de kosten op het rendement en de uitkering van de overeenkomst. Het tekstblok “Wat zijn de totale kosten?” van model 2 is hierop aangepast. De overige tekstblokken van model 2, zoals hiervoor in de handleiding beschreven, zijn ongewijzigd.

Model 2 mag ook geïntegreerd zijn in de offerte onder de voorwaarde dat de koppen en teksten goed herkenbaar zijn zodat de consument informatie over de kosten goed kan lokaliseren en vergelijken met andere aanbieders.

2. Het Model

Wat zijn de totale kosten?

De kosten verlagen het rendement dat u met uw verzekering kunt behalen. Wij hebben voor u uitgerekend wat de totale kosten zijn over de hele looptijd van de verzekering behorende bij het gematigde scenario. Dit zijn de kosten voor de verzekeringsmaatschappij en alle kosten van de beleggingen. In onze berekening gaan we ervan uit dat het gemiddelde rendement per jaar – na aftrek van kosten – bij het gematigde scenario <xx,xx%> bedraagt.

	Indien u verkoopt
	na <looptijd> jaar
Totale kosten	<€ bedrag>
Effect op rendement per jaar	<xx,xx%>

De persoon die u dit product verkoopt of die u adviseert over dit product, brengt u mogelijk ook kosten in rekening. In dat geval geeft die persoon u informatie over die kosten en laat hij of zij u zien welk effect alle kosten in de loop van de tijd op uw belegging zullen hebben.

Let op: in de berekening is gebruikgemaakt van het rendement behorende bij het gematigde scenario. In de praktijk kan het toekomstige beleggingsrendement hoger of lager zijn.

De risicopremies voor de verzekeringsdekkingen bestaan uit kosten voor het bedenken en administreren en uit een vergoeding voor het risico dat de verzekeraar loopt. Het gedeelte van de risicopremie dat betrekking heeft op de kosten is meegenomen in bovenstaande tabel.

3. Vragen en antwoorden

Vraag	Antwoord
Zijn de risicopremies ook kosten?	Het kostendeel van de risicopremies moeten als kosten behandeld worden. Alleen de zuivere (biometrische) premie mag u buiten beschouwing laten. Als u geen onderscheid kunt maken tussen het kostendeel en de biometrische risicopremie, dan mag u ook de volledige risicopremie als kosten behandelen. In dat geval wordt de laatste zin in deze paragraaf vervangen door de volgende zin: "Bij de berekening van de kosten in bovenstaande tabel is ook rekening gehouden met de risicopremies voor de verzekeringsdekkingen."
Wat moet ik tonen als er sprake is van een looptijd die niet gelijk is aan een looptijd in hele jaren?	Als de overeenkomst een looptijd heeft die niet gelijk is aan hele jaren, dan mag u een looptijd in jaren plus maanden melden of een einddatum. Houdt er wel rekening mee dat u voor het moment halverwege de looptijd deze afrondt op hele jaren naar boven.
Waarom is bij de vaststelling van de kosten uitgegaan van het rendement behorende bij het gematigde scenario?	Hierdoor is het uitgangspunt hetzelfde als bij het essentiële informatiedocument.
Is het toegestaan om ook inzicht te geven in de hoogte van de kosten op tussenliggende meetmoment zodat dit aansluit met de informatie over kosten in het Essentiële Informatiedocument?	Ja, dat mag.

Model 3: Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>

1. Toelichting

Het model “Informatie over uw beleggingsverzekering” is bedoeld om periodiek (minimaal jaarlijks) informatie te verstrekken aan klanten over hun beleggingsverzekering.

Dit is een weergave van het complete model. Op pagina 58 wordt een voorbeeld van het model getoond.

Om te voldoen aan de verplichtingen zoals opgenomen in artikel 12 van de Gedragscode Hypothecaire Financieringen is een apart blok opgenomen voor hypotheek met een beleggingselement. Hierin wordt informatie verstrekt over het te verwachten rendement en het doelkapitaal dat bij het afsluiten van de beleggingsverzekering aan de klant is gecommuniceerd. Het staat verzekeraars vrij om dit blok ook aan te bieden bij andere producten.

Voor alle vanaf 1 januari 2013 gesloten beleggingsverzekeringen is de verzekeraar verplicht om het doelkapitaal te vermelden. Het uitvragen van het doelkapitaal is vormvrij. Ook het actualiseren van het doelkapitaal na financiële mutaties of op basis van gewijzigde inzichten is vormvrij. De vermelding van het doelkapitaal in model 3 voor niet-hypotheekverbonden verzekeringen kan worden afgeleid van de tekst die wordt gebruikt voor hypotheekverzekeringen. Omdat het doelkapitaal niet in alle gevallen zal zijn vermeld in een offerte, kan de tekst worden aangepast. De volgende tekst kan in model 3 worden gebruikt:

In de tabel staat ook het doelkapitaal. Het doelkapitaal is het bedrag dat u wilt bereiken met deze verzekering. Op basis van de vergelijking van voorbeeldkapitaal en doelkapitaal kunt u advies vragen aan uw verzekeringsadviseur/.../> (kan maatschappij-specifiek zijn, afhankelijk van distributiemethode).

Na 1 januari 2013 afgesloten producten

Door invoering van het provisieverbod voor beleggingsverzekeringen kunnen de onderdelen in model 3 die betrekking hebben op kosten bemiddelaar vervallen voor verzekeringen waarop inhouding van provisiekosten niet (meer) van toepassing is. In dit opzicht wordt het model voor intermediair verzekeraars gelijk aan het model zoals direct writers al gebruikten. Hiervoor is geen nieuw standaard model gemaakt.

2. Het model

Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>

In deze brief geven wij u informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>.

Hoe heeft de waarde van uw verzekering zich ontwikkeld?

Hoeveel premie heeft u in <periode> betaald? Hoeveel kosten hebben wij in <periode> van uw premie afgetrokken? Hoeveel heeft u in <periode> verdiend op de beleggingen (resultaat)? En wat is nu de waarde van de beleggingen? De antwoorden op deze vragen staan in deze tabel.

Saldo per <begin periode>	€ <bedrag>
Hoeveel premie heeft u in <periode> voor uw beleggingsverzekering betaald?	€ <bedrag>
Subtotaal 1: saldo per <beginperiode> plus inleg <periode>	€ <bedrag>
<i>Hiervan trekken we het volgende af:</i>	
premies overlijdensrisicodekking	€ <bedrag>
premies arbeidsongeschiktheidsrisicodekking	€ <bedrag>
premie verzekerd garantiebedrag	€ <bedrag>
kosten verzekeringsmaatschappij (eerste kosten en doorlopende kosten)	€ <bedrag>
kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur*	€ <bedrag>
aan- en verkoopkosten	€ <bedrag>
Totaal	-/- € <bedrag>
Subtotaal 2: na aftrek kosten en premies	€ <bedrag>
Hoeveel heeft u in <periode> verdiend op de beleggingen (resultaat)?	€ <bedrag>
Saldo per <einde periode>	€ <bedrag>

* **De rubriek ‘kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur’ kan afwijken van de provisie die uw tussenpersoon ontvangt. Uw tussenpersoon geeft u aan wat zijn provisie is. Een deel van deze provisie kan uw tussenpersoon direct bij het afsluiten van uw verzekering ontvangen. Maar deze kosten worden over een langere termijn met de door u betaalde premie verrekend. Aan dit ‘gespreid betalen’ kunnen aanvullende kosten verbonden zijn. Daardoor kan het hier genoemde kostenbedrag afwijken van het bedrag dat uw tussenpersoon ontvangt.**

Wat is de waarde van de beleggingen?

Wij hebben uw geld belegd in één of meer beleggingsfondsen. In deze tabel laten we de volgende informatie zien: hoeveel eenheden u aan het eind van <periode t-1> had. Hoeveel eenheden u nu heeft. Wat de koers van de eenheden aan het einde van de periode is. En hoeveel de beleggingen nu waard zijn.

Fondskosten die fondsbeheerders maken, zijn door hen in mindering gebracht op de koers. Kijk voor meer informatie over de beleggingsfondsen op www.@@@.nl.

Beleggingsfonds	Eenheden <periode t-1>	Eenheden <periode>	Koers <einde periode>	Waarde beleggingen
<fondsnaam 1>				
<fondsnaam 2>				
Hoeveel zijn de beleggingen nu waard?				€ <bedrag>

Wat zijn voorbeeldkapitalen op de einddatum van de verzekering?

In deze tabel laten we zien hoe hoog uw eindkapitaal is bij een voorbeeldberekening op basis van historie. Maar we laten ook zien hoe hoog uw eindkapitaal is bij een pessimistische voorbeeldberekening. Dit noemen we het pessimistische rendement. In de tabel staat ook het doelkapitaal dat in de aan u laatst afgegeven offerte is opgenomen. Dit is bijvoorbeeld het kapitaal dat

u nodig heeft om de hypotheek op uw huis af te lossen. Op basis van deze tabel kunt u advies vragen aan uw bemiddelaar of uw verzekeringsadviseur.

	Percentage rendement	Voorbeeldkapitaal
Historisch rendement	<perc> %	€ <bedrag>
Pessimistisch rendement	<perc> %	€ <bedrag>
Wat is uw doelkapitaal? (Dit is het door u gewenste kapitaal dat in de door ons laatst afgegeven offerte staat)		€ <bedrag>

3. Uitleg tekstblokken

Uitleg tekstblokken “Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>” en “Hoe heeft de waarde van uw verzekering zich ontwikkeld?”

Het model dient minimaal één keer per jaar aan de klant te worden verstrekt. Een verzekeraar is vrij om dit model vaker te verstrekken, bijvoorbeeld elk kwartaal. De eerste keer dat model Informatie over uw beleggingsverzekering dient te worden verschaft, is in het eerste kwartaal van 2008. Eerder mag ook!

Neem de teksten letterlijk over en vul de voor de betreffende informatie in. Dat wil zeggen:

- vul een concrete periode in. Meestal zal dit het voorgaande jaar zijn;
- vul in de datum van de start van de betreffende periode;
- vul het bedrag in van de waarde van de beleggingen bij de aanvang van de betreffende periode.

In het voorbeeld gaat het om een jaaroverzicht over 2007, met als startdatum ingevuld 1 januari 2007 en het saldobedrag is € 15.317. Het eerste deel van dit model ziet er ingevuld als volgt uit:

Uitwerking tekstblok:

Informatie over uw beleggingsverzekering in 2007

In deze brief geven wij u informatie over uw beleggingsverzekering in 2007.

Hoe heeft de waarde van uw verzekering zich ontwikkeld?

Hoeveel premie heeft u in 2007 betaald? Hoeveel kosten hebben wij in 2007 van uw premie afgetrokken? Hoeveel heeft u in 2007 verdiend op de beleggingen (resultaat)? En wat is nu de waarde van de beleggingen? De antwoorden op deze vragen staan in deze tabel.

Vraag	Antwoord
Mag de inleidende zin van model 3 worden aangepast als niet een brief, maar een overzicht als bijlage bij een brief wordt verstrekt? In plaats van “In deze brief geven wij u informatie over ...” staat dan „In dit overzicht geven wij u informatie over ...”.	Ja, dat mag.

Vraag	Antwoord
In het model staat "Hoeveel premie heeft u in <periode> voor uw beleggingsverzekering betaald?" "Heeft u" slaat op de verzekeringnemer (degene aan wie het overzicht wordt gezonden), maar hoeft niet de premiebetaler te zijn.	In een dergelijk geval mag worden opgenomen: "Hoeveel premie is in <periode> voor uw.....".
Mag de <begin periode> en <einde periode> samenvallen met de vervaldag van de premiebetaling, bijvoorbeeld 1 maart van elk jaar, of moeten deze data 1 januari zijn, zodat de periode samenvalt met een kalenderjaar?	De periode waarover het overzicht wordt verstrekt hoeft niet samen te vallen met een kalenderjaar. Het overzicht dient minimaal jaarlijks te worden verstrekt, maar een verzekeraar kan er ook voor kiezen dit bijvoorbeeld maandelijks of per kwartaal te doen. In de handleiding is een voorbeeld weergegeven waar gekozen is voor 1 januari.
Waarom is ervoor gekozen om te beginnen met "Saldo per <begin periode>" in plaats van "Saldo per <eind vorige periode>"? Eventuele transacties en koersontwikkelingen kunnen er nu toe leiden dat er geen goede aansluiting is. Hoe dient dit te worden opgelost?	Een correcte aansluiting is van belang. Het eindsaldo van de vorige opgave is het beginsaldo van de volgende opgave. U mag de opgave dus beginnen met Saldo per 31-12-<jaar>.
Welk "waardemoment" is geldig: betaald, ontvangen, belegd?	In de toelichting kan worden weergegeven welk waardemoment is gekozen.
Moet bij <periode> altijd een jaartal worden weergegeven?	De periode dient zo specifiek als mogelijk te worden aangegeven.
Maatschappij x heeft een renteverzekering op Universal life basis (beleggingslijfrente). Mag onder "Hoe heeft de waarde van uw verzekering zich ontwikkeld?" de tekst "(rente)uitkering € <bedrag>" worden opgenomen?	Ja, dat mag.

Uitleg tabel "Hoe heeft de waarde van uw verzekering zich ontwikkeld?"

Het tweede blok van dit model bestaat uit alle toevoegingen en onttrekkingen gedurende de verslagperiode. Indien bepaalde elementen niet van toepassing zijn voor de betreffende klant, laat de regel dan weg.

In het voorbeeld is het saldobedrag aan het begin van de periode is € 15.317. Er is sprake van 12 maandelijks betalingen van € 100 in 2007, waarmee in de verslagperiode in totaal bruto € 1.200 is gestort. Er zijn geen premies voor Arbeidsongeschiktheidsdekking in rekening gebracht. De andere kostenposten zijn ingevuld. In totaal is in 2007 € 472,73 aan kosten berekend aan de klant. Het is niet de bedoeling om in dit overzicht nadere uitsplitsingen te geven van stortingen en kosten.

De commissie De Ruiter heeft in haar voorstel geen regel opgenomen voor “resultaat”. Omdat het een essentieel onderdeel is om het saldo overzicht kloppend te maken, is dit element toegevoegd. Het is het verschil tussen de waarde op de einddatum (hier 31 december 2007) en de begindatum (hier 1 januari 2007) en het saldo van storting en kosten. Het resultaat bestaat onder andere uit de componenten koersresultaat, uitgekeerd dividend en overige beleggingsopbrengsten.

In het voorbeeld is het resultaat € 101,86. Het eindsaldo voor deze periode (de waarde per 31 december 2007) is € 16.146,13.

De tabel in de rubriek “Hoe heeft de waarde van uw verzekering zich ontwikkeld?” ziet er ingevuld als volgt uit:

Saldo per 1 januari 2007		€ 15.317,00
Hoeveel premie heeft u in 2007 voor uw beleggingsverzekering betaald?		€ 1.200,00
Subtotaal 1: saldo per 1 januari 2007 plus inleg 2007		€ 16.517,00
<i>Hiervan trekken we het volgende af:</i>		
premies overlijdensrisicodekking	€ 40,36	
kosten verzekeringsmaatschappij (eerste kosten en doorlopende kosten)	€ 302,04	
kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur*	€ 59,52	
aan- en verkoopkosten	€ 70,81	
Totaal	-/-	€ 472,73
Subtotaal 2: na aftrek kosten en premies		€ 16.044,27
Hoeveel heeft u in 2007 verdiend op de beleggingen (resultaat)?		€ 101,86
Saldo per 31 december 2007		€ 16.146,13

Vraag	Antwoord
In geval van een vrijgestelde premie als gevolg van bijv. arbeidsongeschiktheid klopt de volgende zin niet: “Hoeveel premie heeft u in <periode> voor uw beleggingsverzekering betaald?”. Mag deze worden aangepast?	Ja, dat mag. Als de premie (gedeeltelijk) is vrijgesteld mag de zin “Hoeveel premie is de afgelopen periode voor uw beleggingsverzekering betaald?” worden gebruikt.
Bij voortijdig overlijden is een overgang mogelijk op de langstlevende van minder dan 100%. Een deel van de waarde vervalt dan aan de verzekeraar bij het overlijden van de eerste verzekerde. Mag deze waarde als aparte rubriek in het waarde-overzicht worden opgenomen?	Ja, dat mag. Gebruik daarvoor de tekst: “Ingehouden bedrag na overlijden € <bedrag>”.

Vraag	Antwoord
Mogen de ingebrachte conversiewaarde en andere ingebrachte waarden (o.a. overlevingswinst) als aparte regel onder "Hoeveel premie is betaald?" worden opgenomen?	Ja, dat mag. Mits het gebruik hiervan consistent wordt toegepast in alle modellen.
Als er bij het model Informatie over <productnaam> een tekst is opgenomen over de bonusprovisie, dient er dan ook een tekst te worden opgenomen bij het model Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>?	Indien er sprake is van bonusprovisie dient bij zowel het model Informatie over <productnaam> als het model Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode> een tekst te worden opgenomen.
In een product kan er sprake zijn van verschillende overlijdensrisicodekkingen. Moeten deze worden opgeteld? Er kunnen bijv. ook negatieve risicopremies zijn waardoor het saldo nul kan zijn. Overigens kan het ook voorkomen dat er alleen maar negatieve risicopremies zijn (als er bijv. alleen een uitkering bij leven is verzekerd).	Er is voor gekozen om in het model geen uitsplitsingen te maken. Premies voor eenzelfde risicodekking dienen te worden opgeteld, maar wanneer er sprake is van verschillende risicodekkingen (overlijdensrisico en arbeidsongeschiktheid) dient dit te worden uitgesplitst. Eventuele overige uitsplitsingen kunnen door de verzekeraar in de toelichting worden gemaakt.
Mogen in het blok waardeontwikkeling bij "verrekening kosten en premies" de mutatiekosten (bijv. switchkosten) apart worden vermeld?	Ja, dat mag.
Indien verzorgersdekking is meeverzekerd wordt hier premie voor in rekening gebracht. Mag deze apart worden vermeld?	Ja, deze mag worden opgenomen onder "Hiervan trekken we het volgende af:".

Vraag	Antwoord
Wij hebben beleggingsverzekeringen met een 0% en 90% dekking. In dat geval trekken we geen premies voor de overlijdensrisicodekking af, maar voegen een bonus toe. Mogen we in dat geval het volgende doen? De zin "Hiervan trekken wij het volgende af:" vervangen door "Hiermee hebben wij het volgende verrekend:" en vervolgens de bonus voorzien van een "+" en voor de overige bedragen een "-" opnemen.	Ja, dat mag.
De tekst "Hiervan trekken we het volgende af:" mag worden vervangen door "Hiermee hebben wij het volgende verrekend". Mag ook de tekst "Subtotaal 2: na aftrek kosten en premies" worden vervangen door "Subtotaal 2: na verrekening kosten en premies"?	Ja, dat mag. In verband met een consistent gebruik van terminologie mag dit echter alleen als ook de eerste zin is vervangen.
Mogen de beheerkosten die uit de belegde waarde worden onttrokken, opgevoerd worden als aparte kostenrubriek tussen subtotale 2 en het resultaat?	Nee, dat mag niet.
De mutaties gedeeltelijke afkoop en waardevermindering na eerste overlijden en vervolgens voorzetting hebben effect op de waarde van de polis. Mogen deze na subtotale 2 worden opgenomen?	Ja, dat mag.
Mag, conform model 3 BPR, de tekst over het saldo op de renterekening, ook worden toegevoegd?	Ja, dat mag. Zie ook het voorbeeld hybride hypotheek op pagina 60 en verder.

Vraag	Antwoord
Mogen, in het geval van een product waarbij indexfondsen voorkomen, de beheerkosten voor deze fondsen, nu deze niet met de koers worden verrekend maar met de fondswaarde (door onttrekking van units), in model 3 apart worden vermeld als kosten die aan de beleggingen worden onttrokken?	Ja, dat mag.
Mag afhankelijk van de ontwikkeling op de beurzen de vraag "Hoeveel heeft u in <periode> verdiend op de beleggingen (resultaat)?" worden aangepast?	Ja, dat mag. Gebruik dan in plaats van de genoemde zinsnede, de volgende tekst "Wat is in <periode> het resultaat van de beleggingen?".
Dienen in de modellen "Informatie over uw beleggingsverzekering" en "Informatie over uw spaarkasovereenkomst" de waarde van de beleggingen gelijk te zijn aan "Saldo per <einde periode>?"	Ja, de waarden zijn aan elkaar gelijk.
In het model dient het resultaat te worden weergegeven. Hierbij ontbreekt bijvoorbeeld de TER. Dit wijkt af van de offerte en de financiële bijsluiter.	In de toelichting kan worden opgenomen dat in het beleggingsfonds kosten ter hoogte van <perc>% van de belegde waarde op jaarbasis is ingehouden. Deze kosten zijn in de koers verrekend.

Uitleg tekstblokken "Wat is de waarde van de beleggingen?"

De commissie De Ruiter heeft in haar voorstel opgenomen het aantal units (eenheden) dat is gekocht en verkocht. In onze ogen is het beter om dit apart op te nemen in een fondsenoverzicht.

In dit overzicht wordt per fonds waarin voor de betreffende beleggingsverzekering is belegd een regel opgenomen met daarin:

- de naam van het fonds: Toekomst 1 en Toekomst 2;
- het aantal eenheden in dat fonds aan het begin van de rapportageperiode: 01-01-2007;
- het aantal eenheden in dat fonds aan het eind van de rapportageperiode: 31-12-2007;
- de koers per einddatum (respectievelijk € 154,21 en € 63,70);
- de waarde van de beleggingen per einddatum (respectievelijk € 7.864,71 en € 8.281,42).

De waarde van de beleggingen op de einddatum (31-12-2007) komt overeen met de eerder in het model weergegeven waarde per 31-12-2007: € 16.146,13.

Het is niet toegestaan andere teksten of toevoegingen te doen. Er is voor gekozen om het overzicht zo eenvoudig een overzichtelijk mogelijk te houden.

Uitwerking tekstblok:**Wat is de waarde van de beleggingen?**

Wij hebben uw geld belegd in één of meer beleggingsfondsen. In deze tabel laten we de volgende informatie zien: hoeveel eenheden u aan het eind van 2006 had. Hoeveel eenheden u nu heeft. Wat de koers van de eenheden aan het einde van de periode is. En hoeveel de beleggingen nu waard zijn.

Fondskosten die fondsbeheerders maken, zijn door hen in mindering gebracht op de koers. Kijk voor meer informatie over de beleggingsfondsen op www.verbond.nl.

Beleggingsfonds	Eenheden 2006	Eenheden 2007	Koers 31-12-2007	Waarde beleggingen
Toekomst 1	51,0000	51,0000	€ 154,21	€ 7.864,71
Toekomst 2	120,0000	130,0066	€ 63,70	€ 8.281,42
Hoeveel zijn de beleggingen nu waard?				€ 16.146,13

Vraag	Antwoord
In de tekst boven het blok “Wat is de waarde van de beleggingen?” wordt gesproken over “fondskosten”. Mag deze term, in het kader van uniformiteit worden vervangen door de term die ook in de offerte en voorwaarden wordt gebruikt?	Ja, dat mag. Maar alleen als deze term in alle met betrekking tot dit product gebruikte informatie-uitingen dezelfde lading heeft.
In het fondsoverzicht onder model 3 wordt het aantal eenheden per vorig jaar en per eervorig jaar gegeven, maar alleen de koers en de waarde van vorig jaar. Mag ook de koers en de waarde van eervorig jaar in overzicht worden opgenomen?	Ja, dat mag. De koers en de waarde van eervorig jaar moeten dan worden toegevoegd aan het fondsenoverzicht. NB Let wel op de leesbaarheid van de tabel.

Uitleg tekstblokken “Wat zijn voorbeeldkapitalen op de einddatum van de verzekering?”

In het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen is in artikel 73 eerste lid onderdeel f genummerd item 1 bepaald dat verzekeraars – indien de beleggingsverzekering tot stand is gekomen voor 1 januari 2018 – gedurende de looptijd van de overeenkomst de verzekeringnemer jaarlijks inzage geeft in de hoogte van de voorbeeldkapitalen op de einddatum van de verzekering op basis van een pessimistische voorspelling of het historische rendement.

Het is voor de consument bij uitstek relevant wat de verwachte waarde van de verzekering op de einddatum is. Daarom worden naast de op enig moment opgebouwde waarde ook twee voorbeelden gegeven van de mogelijke waarde op de einddatum van de verzekering. Deze voorbeelden worden berekend op basis van twee rendementen: pessimistisch en (eventueel gemaximeerd) historisch rendement. Welk rendement wordt gebruikt naast het pessimistisch rendement kan per verzekeraar

verschillen. Het gaat hierbij om het rendement dat op dat moment wordt gebruikt in offertes voor nieuwe klanten. Dit kan zijn het historisch rendement of het gemaximeerd historisch rendement c.q. eigen voorbeeldrendement (dat niet hoger mag zijn dan het historisch rendement). De in het model te gebruiken terminologie moet hier uiteraard bij aansluiten.

Het doelkapitaal is de oorspronkelijk door de klant beoogde eindwaarde van de verzekering. Voor bestaande klanten is het doelkapitaal niet altijd beschikbaar. In dat geval wordt geadviseerd de volgende zin op te nemen: "Vergelijk de berekende voorbeeldkapitalen met de waarde in uw offerte". Consument kan uit de afwijking van de voorbeeldkapitalen en het doelkapitaal zelf conclusies trekken over de mogelijkheid dat de hypotheekschuld met de verzekering kan worden afgelost en hierover advies inwinnen bij zijn adviseur en / of hypotheekverstrekker.

In het voorbeeld zien we een:

- historisch rendement: 4% met een bijbehorend voorbeeldkapitaal van € 154.210,42;
- pessimistisch rendement: 2% met een bijbehorend voorbeeldkapitaal van € 110.053,01;
- doelkapitaal: € 150.000,00.

Voor alle vanaf 1 januari 2013 gesloten beleggingsverzekeringen is de verzekeraar verplicht om het doelkapitaal te vermelden. Het uitvragen van het doelkapitaal is vormvrij. Ook het actualiseren van het doelkapitaal na financiële mutaties of op basis van gewijzigde inzichten is vormvrij. De vermelding van het doelkapitaal in model 3 voor niet-hypotheekverbonden verzekeringen kan worden afgeleid van de tekst die wordt gebruikt voor hypotheekverzekeringen. Omdat het doelkapitaal niet in alle gevallen zal zijn vermeld in een offerte, kan de tekst worden aangepast. De volgende tekst kan in model 3 worden gebruikt:

In de tabel staat ook het doelkapitaal. Het doelkapitaal is het bedrag dat u wilt bereiken met deze verzekering. Op basis van de vergelijking van voorbeeldkapitaal en doelkapitaal kunt u advies vragen aan uw verzekeringsadviseur/.../> (kan maatschappij-specifiek zijn, afhankelijk van distributiemethode).

Als u de rendementen per fonds doorrekent, dan kunnen de voorbeeldkapitalen op de volgende wijze in het overzicht worden opgenomen:

	Percentage pessimistisch rendement	Voorbeeldkapitaal pessimistisch rendement	Percentage historisch rendement	Voorbeeldkapitaal historisch rendement
<fondsnaam 1>	<perc> %	€ <bedrag>	<perc> %	€ <bedrag>
<fondsnaam 2>	<perc> %	€ <bedrag>	<perc> %	€ <bedrag>
Totaal		€ <bedrag>		€ <bedrag>
Wat is uw doelkapitaal? (Dit is het door u gewenste kapitaal dat in de door ons laatst afgegeven offerte staat)				€ <bedrag>

Uitwerking tekstblok:

Wat zijn voorbeeldkapitalen op de einddatum van de verzekering?

In deze tabel laten we zien hoe hoog uw eindkapitaal is bij een voorbeeldberekening op basis van historie. Maar we laten ook zien hoe hoog uw eindkapitaal is bij een pessimistische voorbeeldberekening. Dit noemen we het pessimistische rendement. In de tabel staat ook het

doelkapitaal dat in de aan u laatst afgegeven offerte is opgenomen. Dit is bijvoorbeeld het kapitaal dat u nodig heeft om de hypotheek op uw huis af te lossen. Op basis van deze tabel kunt u advies vragen aan uw bemiddelaar of uw verzekeringsadviseur.

	Percentage rendement	Voorbeeldkapitaal
Historisch rendement	4%	€ 154.210,42
Pessimistisch rendement	2%	€ 110.035,01
Wat is uw doelkapitaal? (Dit is het door u gewenste kapitaal dat in de door ons laatst afgegeven offerte staat)		€ 150.000,00

Vraag	Antwoord
Mag in model 3 ook een voorbeeldkapitaal op basis van eigen rendementspercentage worden opgenomen?	Ja, dat mag.
Mag een eventuele garantie in het model worden opgenomen onder de voorbeeldkapitalen?	Ja, dat mag. De verzekerde garantiebedragen moeten dan wel op dezelfde manier worden gebruikt als in de offerte.
Mag, als een extra voorbeeldkapitaal wordt toegepast, een andere toelichting worden gebruikt?	Ja, dat mag. Gebruik dan de tekst: "In deze tabel laten we zien hoe hoog uw eindkapitaal is bij voorbeeldberekeningen op basis van verschillende rendementen."
Als er in een beleggingsverzekering volledig wordt belegd tegen een vast rendement, leidt het weergeven van meerdere voorbeeldkapitalen tot verwarring bij de klant. Mag in zo'n geval één voorbeeldkapitaal worden getoond?	Ja, dat mag.
Mag bij een beleggingsverzekering waarin volledig wordt gespaard tegen hypotheekrente, als historisch en pessimistisch rendement worden uitgegaan van de hypotheekrente en de hypotheekrente minus een afslag?	Ja, dat mag. Dit ligt in lijn met het model voor hybride verzekeringen.
Het model wordt verstrekt aan bestaande en nieuwe klanten. Wat te doen als het doelkapitaal niet beschikbaar is voor bestaande klanten?	In dat geval wordt geadviseerd in een toelichting de volgende zin op te nemen: "Vergelijk de berekende voorbeeldkapitalen met de waarde in uw offerte".

Vraag	Antwoord
Mag in het geval het doelkapitaal niet beschikbaar is, voor verzekeringen afgesloten vóór 1-1-2008, de zin "Vergelijk de berekende voorbeeldkapitalen met de waarde in uw offerte" in het model zelf worden weergegeven achter "Wat is uw doelkapitaal?"	Ja, dat mag.
Wij verstrekken geen hypothecaire kredieten (ook niet namens hypotheekaanbieders). Klopt het dat wij hierdoor niet onder de verplichtstelling vallen van artikel 12 van de Gedragscode Hypothecair Financiers?	Nee. De verplichting volgens artikel 12 slaat ook op verzekeraars die beleggingsverzekeringen aanbieden die aan hypothecaire geldleningen zijn verbonden.
Klopt het dat verzekeraars de informatie onder "Wat zijn de voorbeeldkapitalen op de einddatum van de verzekering?" slechts facultatief behoeven te verstrekken?	De informatie dient verstrekt te worden voor beleggingsverzekeringen die zijn verbonden (verpand) aan hypothecaire geldleningen. Het staat verzekeraars vrij om deze informatie ook aan te bieden voor andere producten.
Het blok voorbeeldkapitalen is vrijwillig voor andere verzekeringen dan beleggingsverzekeringen gekoppeld aan een beleggingshypotheek. Mogen er in dat geval meerdere rendementen worden weergegeven?	Ja, dat mag.
Mag de tekst "In de tabel staat ook het doelkapitaal dat in de aan u laatst afgegeven offerte is opgenomen." vervangen worden door "In de tabel staat ook het laatst bij ons bekende doelkapitaal"?	Ja, dat mag.

Vraag	Antwoord
Bij beleggingen in “losse” aandelen in plaats van aandelenfondsen is het feitelijke historisch rendement niet bekend. Kunnen we – als het in het kader van zorgplicht ongewenst wordt gevonden om uit te gaan van het Nrgfo-rendement – volstaan met een opgave van voorbeeldkapitalen op basis van pessimistisch rendement en een eigen voorbeeldrendement?	Ja, dat mag.
In de tekst van het blok voorbeeldkapitalen staat de zin “Dit noemen we het pessimistisch rendement”. Voor het historisch rendement ontbreekt deze verduidelijkende zin. Mogen wij een dergelijke zin ook voor het historisch rendement toevoegen? (“In deze tabel laten we zien hoe hoog uw eindkapitaal is bij een voorbeeldberekening op basis van historie. Dit noemen we het historisch rendement.”)	Ja, dat mag.
Op welke wijze dienen de voorbeeldkapitalen te worden weergegeven als er sprake is van meerdere fondsen?	Als u de rendementen per fonds doorrekent, dan kunnen de voorbeeldkapitalen op de volgende wijze in het overzicht worden opgenomen:
Op pagina 60 en 61 van de handleiding staat een voorbeeld van een hybride hypotheek. Mogen hiervan de rijen en kolommen worden omgewisseld?	Ja, dat mag.

Uitleg voetnoot “Kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur”

Met ingang van 1 januari 2009 is op verzoek van de minister van Financiën aan de modellen De Ruiter een voetnoot toegevoegd om de rubriek “kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur” te verduidelijken. De “kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur” kunnen afwijken van de feitelijke verdiensten van de adviseur. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het feit dat de afsluitprovisie in de praktijk wordt voorgefinancierd door de verzekeraar, ten behoeve van een evenwichtige vermogensopbouw. Daarnaast kan ook het risico van terugboeking van te veel ontvangen provisie in het geval van voortijdige beëindiging van de polis, een rol spelen. Deze kosten hangen samen met de provisie die de bemiddelaar of verzekeringsadviseur heeft ontvangen en worden daarom ook toegerekend aan “kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur”. De voetnoot is te vinden in de modellen 2, 3 en 5. Het is de uitdrukkelijke wens van Fidin dat u deze voetnoottekst vetgedrukt weergeeft.

Naar aanleiding van gesprekken met Fidin roept het Verbond u op zoveel mogelijk ook voor bestaande contracten de nieuwe redactie voor contracten gesloten vanaf 1 april 2010 (zie pagina 64 t/m 66) te hanteren. Daar waar dit (voor deelportefeuilles) niet (of niet tegen verantwoorde kosten) mogelijk is, vragen wij in begeleidende correspondentie nog eens duidelijk te maken dat kosten bemiddelaar niet gelijk hoeft te zijn aan de beloning van het intermediair door te wijzen op de voetnoot bij model 3. Fidin suggereert daarvoor de volgende tekst te gebruiken:

Bijgaand treft u aan de informatie over het verloop van uw beleggingsverzekering in <periode>. Wij wijzen u er uitdrukkelijk op dat de post 'kosten bemiddelaar' kan afwijken van de beloning die aan het intermediair wordt uitbetaald. In het genoemde bedrag zitten eventueel ook de kosten van de financiering van de provisie aan het intermediair.

- * De rubriek "kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur" kan afwijken van de provisie die uw tussenpersoon ontvangt. Uw tussenpersoon geeft u aan wat zijn provisie is.

Een deel van deze provisie kan uw tussenpersoon direct bij het afsluiten van uw verzekering ontvangen. Maar deze kosten worden over een langere termijn met de door u betaalde premie verrekend. Aan dit 'gespreid betalen' kunnen aanvullende kosten verbonden zijn. Daardoor kan het hier genoemde kostenbedrag afwijken van het bedrag dat uw tussenpersoon ontvangt.

4. Voorbeeld van het model

Na invulling van alle onderdelen ziet het model Informatie over uw beleggingsverzekering in 2007 er als volgt uit:

Informatie over uw beleggingsverzekering in 2007

In deze brief geven wij u informatie over uw beleggingsverzekering in 2007.

Hoe heeft de waarde van uw verzekering zich ontwikkeld?

Hoeveel premie heeft u in 2007 betaald? Hoeveel kosten hebben wij in 2007 van uw premie afgetrokken? Hoeveel heeft u in 2007 verdiend op de beleggingen (resultaat)? En wat is nu de waarde van de beleggingen? De antwoorden op deze vragen staan in deze tabel.

Saldo per 1 januari 2007		€ 15.317,00
Hoeveel premie heeft u in 2007 voor uw beleggingsverzekering betaald?		€ 1.200,00
Subtotaal 1: saldo per 1 januari 2007 plus inleg 2007		€ 16.517,00
<i>Hiervan trekken we het volgende af:</i>		
premies overlijdensrisicodekking	€ 40,36	
kosten verzekeringsmaatschappij (eerste kosten en doorlopende kosten)	€ 302,04	
kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur*	€ 59,52	
aan- en verkoopkosten	€ 70,81	
Totaal	-/-	€ 472,73
Subtotaal 2: na aftrek kosten en premies		€ 16.044,27
Hoeveel heeft u in 2007 verdiend op de beleggingen (resultaat)?		€ 101,86
Saldo per 31 december 2007		€ 16.146,13

Wat is de waarde van de beleggingen?

Wij hebben uw geld belegd in één of meer beleggingsfondsen. In deze tabel laten we de volgende informatie zien: hoeveel eenheden u aan het eind van 2006 had. Hoeveel eenheden u nu heeft. Wat de koers van de eenheden aan het einde van de periode is. En hoeveel de beleggingen nu waard zijn.

Fondskosten die fondsbeheerders maken, zijn door hen in mindering gebracht op de koers. Kijk voor meer informatie over de beleggingsfondsen op www.verbond.nl.

Beleggingsfonds	Eenheden 2006	Eenheden 2007	Koers 31-12-2007	Waarde beleggingen
Toekomst 1	51,0000	51,0000	€ 154,21	€ 7.864,71
Toekomst 2	120,0000	130,0066	€ 63,70	€ 8.281,42
Hoeveel zijn de beleggingen nu waard?				€ 16.146,13

Wat zijn voorbeeldkapitalen op de einddatum van de verzekering?

In deze tabel laten we zien hoe hoog uw eindkapitaal is bij een voorbeeldberekening op basis van historie. Maar we laten ook zien hoe hoog uw eindkapitaal is bij een pessimistische voorbeeldberekening. Dit noemen we het pessimistische rendement. In de tabel staat ook het doelkapitaal dat in de aan u laatst afgegeven offerte is opgenomen. Dit is bijvoorbeeld het kapitaal dat u nodig heeft om de hypotheek op uw huis af te lossen. Op basis van deze tabel kunt u advies vragen aan uw bemiddelaar of uw verzekeringsadviseur.

	Percentage rendement	Voorbeeldkapitaal
Historisch rendement	4%	€ 154.210,42
Pessimistisch rendement	2%	€ 110.035,01
Wat is uw doelkapitaal? (Dit is het door u gewenste kapitaal dat in de door ons laatst afgegeven offerte staat)		€ 150.000,00

- * De rubriek “kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur” kan afwijken van de provisie die uw tussenpersoon ontvangt. Uw tussenpersoon geeft u aan wat zijn provisie is.

Een deel van deze provisie kan uw tussenpersoon direct bij het afsluiten van uw verzekering ontvangen. Maar deze kosten worden over een langere termijn met de door u betaalde premie verrekend. Aan dit ‘gespreid betalen’ kunnen aanvullende kosten verbonden zijn. Daardoor kan het hier genoemde kostenbedrag afwijken van het bedrag dat uw tussenpersoon ontvangt.

5. Voorbeeld van het model voor een hybride beleggingsverzekering

Informatie over uw beleggingsverzekering van 1 maart 2006 tot 1 maart 2007

In deze brief geven wij u informatie over uw beleggingsverzekering van 1 maart 2006 tot 1 maart 2007.

Hoe heeft de waarde van uw verzekering zich ontwikkeld?

Hoeveel premie heeft u van 1 maart 2006 tot 1 maart 2007 betaald? Hoeveel kosten hebben wij van 1 maart 2006 tot 1 maart 2007 van uw premie afgetrokken? Hoeveel heeft u van 1 maart 2006 tot 1 maart 2007 verdiend op de beleggingen (resultaat)? En wat is de rente op uw hypotheekrenterekening? En wat is nu de waarde van de beleggingen en de hypotheekrenterekening? De antwoorden op deze vragen staan in deze tabel.

Saldo per 1 maart 2006	€	2.500,00
Hoeveel premie heeft u van 1 maart 2006 tot 1 maart 2007 voor uw beleggingsverzekering betaald?	€	<u>1.250,00</u>
Subtotaal 1: voorlopig saldo per 1 maart 2006 plus betaalde premie van 1 maart 2006 tot 1 maart 2007	€	3.750,00
<i>Hiervan trekken we het volgende af:</i>		
premies overlijdensrisicodekking	€	100,00
kosten verzekeringsmaatschappij (eerste kosten en doorlopende kosten)	€	150,00
kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur*	€	<u>200,00</u>
Totaal	-/-	€ <u>450,00</u>
Subtotaal 2: na aftrek kosten en premies	€	3.300,00
Hoeveel heeft u van 1 maart 2006 tot 1 maart 2007 verdiend op de beleggingen (resultaat)?	€	350,00
Hoeveel rente heeft u van 1 maart 2006 tot 1 maart 2007 ontvangen op de hypotheekrenterekening?	€	<u>50,00</u>
Saldo per 1 maart 2007	€	3.700,00

Wat is de waarde van de beleggingen?

In deze tabel laten we de volgende informatie zien:

Beleggingsgedeelte: hoeveel eenheden u op 1 maart 2006 had en hoeveel eenheden u nu heeft. Wat de koers van de eenheden aan het einde van de periode is. En hoeveel de beleggingen nu waard zijn.

Spaargedeelte: hoeveel de waarde was van de hypotheekrenterekening op 1 maart 2006. Hoeveel de waarde van de hypotheekrenterekening nu is.

Fondskosten die fondsbeheerders maken, zijn door hen in mindering gebracht op de koers. Kijk voor meer informatie over de beleggingsfondsen op www.verbond.nl.

Beleggingsfonds	Eenheden maart 2006	Eenheden maart 2007	Koers 1 maart 2007	Waarde
Fonds 1	22,1234	30,0000	€ 50,00	€ 1.500
Fonds 2	35,1224	50,0000	€ 10,00	€ 500
Huidige hypotheekrente 4,5%		Waarde hypotheekrenterekening 1 maart 2006 € 1.250	Waarde hypotheekrenterekening 1 maart 2007 € 1.700	
Wat is nu de waarde van uw verzekering?				€ 3.700

Wat zijn voorbeeldkapitalen op de einddatum van de verzekering?

In deze tabel laten we zien hoe hoog uw eindkapitaal kan worden. U heeft gekozen voor een combinatie tussen beleggen en sparen. Bij het beleggingsdeel laten we een eindkapitaal zien bij een voorbeeldberekening op basis van historie. Maar we laten ook zien hoe hoog uw eindkapitaal is bij een pessimistische voorbeeldberekening. Dit noemen we het pessimistische rendement. Bij het spaardeel staat in onderstaande tabel hoe hoog uw eindkapitaal kan worden. In de tabel staat ook het doelkapitaal dat in de aan u laatst afgegeven offerte is opgenomen. Dit is bijvoorbeeld het kapitaal dat u nodig heeft om de hypotheek op uw huis af te lossen. Op basis van deze tabel kunt u advies vragen aan uw bemiddelaar of uw verzekeringsadviseur.

	Percentage pessimistisch rendement	Voorbeeldkapitaal pessimistisch rendement	Percentage historisch rendement	Voorbeeldkapitaal historisch rendement
<fondsnaam 1>	1%	€ 20.000	8%	€ 60.000
<fondsnaam 2>	2%	€ 30.000	6%	€ 40.000
Hypotheekrenterekening		€ 100.000		€ 100.000
Totaal		€ 150.000		€ 200.000
Wat is uw doelkapitaal? (Dit is het door u gewenste kapitaal dat in de door ons laatst afgegeven offerte staat)				€ 200.000

- * De rubriek “kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur” kan afwijken van de provisie die uw tussenpersoon ontvangt. Uw tussenpersoon geeft u aan wat zijn provisie is. Een deel van deze provisie kan uw tussenpersoon direct bij het afsluiten van uw verzekering ontvangen. Maar deze kosten worden over een langere termijn met de door u betaalde premie verrekend. Aan dit ‘gespreid betalen’ kunnen aanvullende kosten verbonden zijn. Daardoor kan het hier genoemde kostenbedrag afwijken van het bedrag dat uw tussenpersoon ontvangt.

6. Vragen en antwoorden

Vraag	Antwoord
Dient het model ook te worden verstrekt, indien een polis premievrij is gemaakt?	Ja, in dat geval "0" ingevuld bij de regel "Hoeveel premie heeft u in <periode> voor uw beleggingsverzekering betaald?".
Geldt het model ook voor beleggingslijfrenten?	Voor beleggingslijfrenten dient zoveel mogelijk het model te worden gevolgd.
Wat te doen als bepaalde gegevens niet beschikbaar zijn in het administratiesysteem van de verzekeraar?	In een dergelijke situatie dient er een actuariële berekening te worden gemaakt.
Bij model Informatie over <productnaam> is ervoor gekozen om duidelijk te maken welke kosten met de premie en welke kosten met de waarde worden verrekend. Waarom is hier in model Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode> van afgeweken?	Bij de uitwerking van de modellen is zoveel mogelijk het format van de modellen van de commissie De Ruiters aangehouden.
De polis kan geheel of gedeeltelijk premievrij gesteld zijn als gevolg van arbeidsongeschiktheid. Dat betekent dat de klant de premie geheel of gedeeltelijk niet hoeft te betalen. Hoe moet hiermee omgegaan worden?	Voor een juiste berekening van het resultaat moeten de premies die de maatschappij "voor haar rekening neemt" wel worden meegenomen in de totaal betaalde premie. Het deel premie dat is vrijgesteld, kan worden opgenomen in de toelichting.
Er is geen onderscheid gemaakt tussen onttrekkingen aan premie en aan beleggingen.	Dit kan in een toelichting nader worden gespecificeerd.
Hoe moet een opname / gedeeltelijke afkoop in het model worden weergegeven?	Een opname / gedeeltelijke afkoop wordt apart weergegeven onder "Hiervan trekken we het volgende af:" en afgetrokken van de inleg.
Hoe moet een tussentijds ingebrachte waarde in het model worden weergegeven?	Het bedrag wordt apart weergegeven onder de zin "Hoeveel premie heeft u in <periode> voor uw beleggingsverzekering betaald?" en wordt meegenomen in de optelling voor sub totaal 1.
Het model voorziet niet in de mogelijkheid om correcties aan te geven. Toch kan er sprake zijn van bij- en afboekingen in verband met correcties. Mag dit worden meegenomen in het model?	Als het een correctie betreft op één van de elementen van het model dient de correctie te worden doorgevoerd in het desbetreffende onderdeel. Er kan dan een uitleg worden opgenomen in de toelichting. Als de correctie geen betrekking heeft op één van de elementen van het model dan kan apart een "correctieboeking" worden vermeld, waarbij de klant wel moet kunnen afleiden waardoor deze correctieboeking wordt veroorzaakt.

Vraag	Antwoord
Er is sprake van een hybride verzekering waarbij sparen en beleggen worden gecombineerd. Voor het spaardeel wordt een hypotheekvergoeding verstrekt. Dient deze vergoeding te worden meegenomen in de berekening?	Ja, dat mag.
Het model sluit niet aan op hybride verzekeringen	Op pagina 60 is een voorbeeld opgenomen hoe het model eruitziet in het geval van een hybride verzekering.
In model 3 ontbreekt de mogelijkheid om in geval van wijziging van een hybride verzekering het eventuele rentenadeel (disagio) of rentevoordeel (agio) te verrekenen. Mag dit worden toegevoegd?	Ja, dat mag. Gebruik daarvoor de tekst: "Verrekening van rentevoordeel / rentenadeel vanwege wijziging hypotheekrenterekening € <bedrag>".
Is de term hypotheekrenterekening verplicht bij een hybride verzekering of mag ik ook een andere term gebruiken?	Het is de bedoeling dat u de term gebruikt die u ook in andere communicatie gebruikt. Als de hypotheekrenterekening bij uw maatschappij "hypotheekrentefonds" heet, dan is het de bedoeling dat u in de jaaropgave ook de term "hypotheekrentefonds" gebruikt.
Mag de systematiek van de hypotheekrenterekening ook voor andere vermogens-componenten ingezet worden in de jaaropgave?	Ja, dat mag. Maar alleen als de vermogenscomponent onderdeel uitmaakt van de waarde van de verzekering én deze vermogenscomponent niet afhankelijk is van beleggingsresultaten.

Model 3: Wijzigingen voor contracten gesloten vanaf 1 april 2010

1. Toelichting

Voor nieuwe contracten (gesloten vanaf 1 april 2010) is voor de modellen De Ruiters afgesproken om alleen de daadwerkelijk betaalde provisie te vermelden als kosten bemiddelaar. Als hoofdregel geldt dat voor contracten gesloten vanaf deze datum de nieuwe redactie voor de rubriek kosten bemiddelaar wordt gehanteerd. Contracten die voor deze datum zijn gesloten, krijgen modellen met oude redactie voor de rubriek kosten bemiddelaar (inclusief voetnoot).

Maatschappijen die deze wijziging eerder kunnen en willen implementeren zijn vrij om vanaf een eerder moment de aangepaste modellen te hanteren. Naar aanleiding van gesprekken met Fidin roept het Verbond u op zoveel mogelijk ook voor bestaande contracten de nieuwe redactie voor contracten gesloten vanaf 1 april 2010 te hanteren.

2. Het model

Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>

In deze brief geven wij u informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>.

Hoe heeft de waarde van uw verzekering zich ontwikkeld?

Hoeveel premie heeft u in <periode> betaald? Hoeveel kosten hebben wij in <periode> van uw premie afgetrokken? Hoeveel heeft u in <periode> verdiend op de beleggingen (resultaat)? En wat is nu de waarde van de beleggingen? De antwoorden op deze vragen staan in deze tabel.

Saldo per <begin periode>	€ <bedrag>
Hoeveel premie heeft u in <periode> voor uw beleggingsverzekering betaald?	€ <bedrag>
Subtotaal 1: saldo per <beginperiode> plus inleg <periode>	€ <bedrag>
<i>Hiervan trekken we het volgende af:</i>	
premies overlijdensrisicodekking	€ <bedrag>
premies arbeidsongeschiktheidsrisicodekking	€ <bedrag>
premie verzekerd garantiebedrag	€ <bedrag>
kosten verzekeringsmaatschappij (eerste kosten en doorlopende kosten)	€ <bedrag>
kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur	€ <bedrag>
waarvan:	
- afsluitprovisie*	€ <bedrag>
- doorlopende provisie	€ <bedrag>
aan- en verkoopkosten	€ <bedrag>
Totaal	-/- € <bedrag>
Subtotaal 2: na aftrek kosten en premies	€ <bedrag>
Hoeveel heeft u in <periode> verdiend op de beleggingen (resultaat)?	€ <bedrag>
Saldo per <einde periode>	€ <bedrag>

* De afsluitprovisie is op de ingangsdatum in één keer aan uw bemiddelaar of verzekeringsadviseur uitbetaald, maar wordt bij u in rekening gebracht gedurende <aantal> jaar.

Wat is de waarde van de beleggingen?

Wij hebben uw geld belegd in één of meer beleggingsfondsen. In deze tabel laten we de volgende informatie zien: hoeveel eenheden u aan het eind van <periode t-1> had. Hoeveel eenheden u nu heeft. Wat de koers van de eenheden aan het einde van de periode is. En hoeveel de beleggingen nu waard zijn.

Fondskosten die fondsbeheerders maken, zijn door hen in mindering gebracht op de koers. Kijk voor meer informatie over de beleggingsfondsen op www.@@@.nl.

Beleggingsfonds	Eenheden <periode t-1>	Eenheden <periode>	Koers <einde periode>	Waarde beleggingen
<fondsnaam 1>				
<fondsnaam 2>				
Hoeveel zijn de beleggingen nu waard?				€ <bedrag>

Wat zijn voorbeeldkapitalen op de einddatum van de verzekering?

In deze tabel laten we zien hoe hoog uw eindkapitaal is bij een voorbeeldberekening op basis van historie. Maar we laten ook zien hoe hoog uw eindkapitaal is bij een pessimistische voorbeeldberekening. Dit noemen we het pessimistische rendement. In de tabel staat ook het doelkapitaal dat in de aan u laatst afgegeven offerte is opgenomen. Dit is bijvoorbeeld het kapitaal dat u nodig heeft om de hypotheek op uw huis af te lossen. Op basis van deze tabel kunt u advies vragen aan uw bemiddelaar of uw verzekeringsadviseur.

	Percentage rendement	Voorbeeldkapitaal
Historisch rendement	<perc> %	€ <bedrag>
Pessimistisch rendement	<perc> %	€ <bedrag>
Wat is uw doelkapitaal? (Dit is het door u gewenste kapitaal dat in de door ons laatst afgegeven offerte staat)		€ <bedrag>

3. Vragen en antwoorden

Vraag	Antwoord
Gelden de Q&A's van de informatiemodellen voor contracten gesloten tot 1 april 2010 eveneens voor dit nieuwe model?	Ja.
Wanneer het moment van uitbetalen van een eventuele afsluitprovisie aan de bemiddelaar verschilt van het moment van kostentoerekening aan het product, wat is dan het bedrag dat moet worden ingevuld als kosten bemiddelaar – afsluitprovisie?	In model 3 nieuwe redactie vermeldt u wat in de betreffende periode het deel van de kostenonttrekking ten behoeve van de afsluitprovisie is geweest. Als u dus bijvoorbeeld de totale afsluitprovisie in vijf jaar verrekent, vermeldt u 1/5e deel van de afsluitprovisie. Gebeurt dat in acht jaar, dan is dat 1/8e deel van de afsluitprovisie. Een eventuele opslag voor het uitbetalen en voorfinancieren van de afsluitprovisie moeten worden opgenomen onder "kosten verzekeringsmaatschappij".

Vraag	Antwoord
Mag in de toelichtende voetnoot het totale bedrag van een eventuele afsluitprovisie worden vermeld?	Ja, dat mag. De tekst wordt dan als volgt: * De afsluitprovisie (€ <bedrag>) is op de ingangsdatum in één keer aan uw bemiddelaar of verzekeringsadviseur uitbetaald, maar wordt bij u – inclusief kosten voor uitbetalen en financieren – in rekening gebracht gedurende <aantal> jaar.
Mogen de kosten voor het uitbetalen en voorfinancieren van de afsluitprovisie separaat inzichtelijk worden gemaakt bij “kosten verzekeringsmaatschappij” in de modellen?	Nee, daar is in de modellen zelf geen ruimte voor. Deze informatie kan, indien gewenst, wel worden verstrekt in een toelichting bij de modellen.
Vervalt hiermee de toelichtende voetnoot (circulaire SL-L 2008/36) ingevoerd per 1 januari 2009?	Ja, deze toelichtende voetnoot vervalt voor alle modellen waarbij u nu de daadwerkelijk provisie vermeldt.
Geldt deze aanpassing enkel voor contracten gesloten op of na 1 april 2010?	De aanpassing is verplicht voor contracten gesloten ná 1 april 2010, maar mag voor alle contracten worden doorgevoerd.
Mag de regel afsluitprovisie* € <bedrag> en de bijbehorende toelichting worden weggelaten uit model 3 als het bedrag dat hier zou worden vermeld 0 bedraagt?	Ja, dat mag.
Mag in de toelichtingstekst over afsluitprovisie onder model 3 „op de ingangsdatum” ook worden weggelaten, want het kan ook een andere datum zijn (bijvoorbeeld mutatiedatum)?	Als het anders verwarring zou wekken, mag “op de ingangsdatum” achterwege worden gelaten. Dit kan bijvoorbeeld het geval als zijn als er tussentijds afsluitprovisie is uitbetaald over een verhoging.
Mag de uitsplitsing van de kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur in eerste en doorlopende kosten achterwege blijven voor direct writers, nu de “kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur” zelf al € 0 zijn?	Ja, dat mag. In het algemeen geldt dat rubrieken die “0” zijn, mogen worden weggelaten.

Model 3 Wijzigingen in verband met compensatieregelingen voor beleggingsverzekeringen

1. Toelichting

In de overeenkomsten voor de compensatie van kosten in beleggingsverzekeringen is veelal afgesproken om (jaarlijks) in of bij de modellen De Ruiter de (indicatieve) compensatie te communiceren. Het is mogelijk om dit in de toelichting op het model 3 te doen. Via circulaire SL-L 2010/07 is het vermelden van de indicatieve compensatiebedragen binnen model 3 De Ruiter mogelijk gemaakt. In model 3 wordt hiervoor in het tekstblok “Wat zijn voorbeeldkapitalen op de einddatum van de verzekering?” de mogelijkheid de hoogte van de compensatie te vermelden toegevoegd. De overige tekstblokken van model 3, zoals hiervoor in de handleiding beschreven, zijn ongewijzigd.

2. Het model

Wat zijn voorbeeldkapitalen op de einddatum van de verzekering?

In deze tabel laten we zien hoe hoog uw eindkapitaal is bij een voorbeeldberekening op basis van historie. Maar we laten ook zien hoe hoog uw eindkapitaal is bij een pessimistische voorbeeldberekening. Dit noemen we het pessimistische rendement. In de tabel staat ook het doelkapitaal dat in de aan u laatst afgegeven offerte is opgenomen. Dit is bijvoorbeeld het kapitaal dat u nodig heeft om de hypotheek op uw huis af te lossen. Op basis van deze tabel kunt u advies vragen aan uw bemiddelaar of uw verzekeringsadviseur.

	Percentage rendement	Voorbeeldkapitaal	Compensatie	Totaal
Historisch rendement	<perc> %	€ <bedrag>	€ <bedrag>	€ <bedrag>
Pessimistisch rendement	<perc> %	€ <bedrag>	€ <bedrag>	€ <bedrag>
Wat is uw doelkapitaal? (Dit is het door u gewenste kapitaal dat in de door ons laatst afgegeven offerte staat)				€ <bedrag>

3. Vragen en antwoorden

Vraag	Antwoord
Mag een andere term worden gebruikt voor het woord “compensatie”?	Ja, dat mag. U kunt de term gebruiken die u reeds gebruikt in uw overige klantinformatie.

Model 3 Wijzigingen in verband met verbetering van de transparantie van de afkoopwaarde

1. Toelichting

Via circulaire SL-L 2010/07 is voor beleggingsverzekeringen de jaarlijkse transparantie verbeterd, door met ingang van uiterlijk 1 januari 2012 model 3 De Ruiters zodanig aan te passen dat, voor zover de waarde niet gelijk is aan de afkoopwaarde, ook de afkoopwaarde mag worden vermeld.

Hiervoor wordt in het tekstblok „Wat is de waarde van uw beleggingen?” een voetnoot toegevoegd. De overige tekstblokken van model 3, zoals hiervoor in de handleiding beschreven, zijn ongewijzigd.

2. Het model

Wat is de waarde van de beleggingen?

Wij hebben uw geld belegd in één of meer beleggingsfondsen. In deze tabel laten we de volgende informatie zien: hoeveel eenheden u aan het eind van <periode t-1> had. Hoeveel eenheden u nu heeft. Wat de koers van de eenheden aan het einde van de periode is. En hoeveel de beleggingen nu waard zijn.

Fondskosten die fondsbeheerders maken, zijn door hen in mindering gebracht op de koers. Kijk voor meer informatie over de beleggingsfondsen op www.@@@.nl.

Beleggingsfonds	Eenheden <periode t-1>	Eenheden <periode>	Koers <einde periode>	Waarde beleggingen
<fondsnaam 1>				
<fondsnaam 2>				
Hoeveel zijn de beleggingen per <einde periode> waard? **				€ <bedrag>

** Bij voortijdige beëindiging van deze verzekering wordt de waarde van uw verzekering, na aftrek van de eerste kosten die op dat moment nog niet volledig zijn betaald, uitgekeerd. Dit noemen we de afkoopwaarde. Deze bedraagt per <einde periode> € <bedrag>.

Model 3 Wijzigingen voor contracten gesloten vanaf 1 januari 2018

1. Toelichting

In het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen is in artikel 73 eerste lid onderdeel f genummerd item 2 bepaald dat verzekeraars – indien de beleggingsverzekering tot stand is gekomen op of na 1 januari 2018 – gedurende de looptijd van de overeenkomst de verzekeringnemer jaarlijks inzage geeft in de hoogte van de voorbeeldkapitalen op de einddatum van de verzekering op basis van een ongunstig of een gematigd scenario.

In de Nadere regeling gedragstoezicht financiële ondernemingen is in artikel 3:9 tweede lid vastgelegd dat de jaarlijkse berekening van de hoogte van de eindkapitalen wordt berekend conform het ongunstige en het gematigde scenario zoals beschreven in artikel 3, derde lid, van de gedelegeerde verordening essentiële-informatiedocumenten. Het tekstblok “Wat zijn voorbeeldkapitalen op de einddatum van de verzekering?” van model 3 is hierop aangepast. De overige tekstblokken van model 3, zoals hiervoor in de handleiding beschreven, zijn ongewijzigd.

2. Het model

Wat is de waarde van de beleggingen?

Wij hebben uw geld belegd in één of meer beleggingsfondsen. In deze tabel laten we de volgende informatie zien: hoeveel eenheden u aan het eind van <periode t-1> had. Hoeveel eenheden u nu heeft. Wat de koers van de eenheden aan het einde van de periode is. En hoeveel de beleggingen nu waard zijn.

Beleggingsfonds	Eenheden <periode t-1>	Eenheden <periode>	Koers <einde periode>	Waarde beleggingen
<fondsnaam 1>				
<fondsnaam 2>				
Hoeveel zijn de beleggingen nu waard?				€ <bedrag>

Hoe hoog zijn de kosten die de fondsbeheerder in rekening brengt?

Fondsbeheerders maken Lopende kosten voor het beheren van uw beleggingen. Daarnaast worden er Portefeuille transactiekosten gemaakt voor het aan- en verkopen van beleggingen. Beide kosten zijn door de fondsbeheerders in mindering gebracht op de koers.

Lopende kosten	€ <bedrag>
Portefeuille transactiekosten	€ <bedrag>

Wat zijn voorbeeldkapitalen op de einddatum van de verzekering?

In deze tabel laten we zien hoe hoog uw eindkapitaal is bij een voorbeeldberekening op basis van een gematigd scenario. Maar we laten ook zien hoe hoog uw eindkapitaal is bij een ongunstig scenario. In de tabel staat ook het doelkapitaal dat in de aan u laatst afgegeven offerte is opgenomen. Dit is bijvoorbeeld het kapitaal dat u nodig heeft om de hypotheek op uw huis af te lossen. Op basis van deze tabel kunt u advies vragen aan uw bemiddelaar of uw verzekeringsadviseur.

	Percentage rendement	Voorbeeldkapitaal
Gematigd scenario	<perc> %	€ <bedrag>
Ongunstig scenario	<perc> %	€ <bedrag>
Wat is uw doelkapitaal? (Dit is het door u gewenste kapitaal dat in de door ons laatst afgegeven offerte staat)		€ <bedrag>

3. Vragen en antwoorden

Vraag	Antwoord
Mag voor overeenkomsten die voor 1 januari 2018 zijn ingegaan ook de nieuwe terminologie en rekenregels gebruikt worden?	Nee. Voor op 31 december 2017 bestaande overeenkomsten blijft de oude rekenmethodiek van toepassing waarmee de eindkapitalen zijn gebaseerd op het historische of het pessimistische rendement.
Bij ons gebruiken wij een andere term voor portefeuille transactiekosten. Welke term moet ik gebruiken in het model?	U dient de term te gebruiken die u ook in de offerte gebruikt.
Bij ons zitten ook nog andere kosten in de koers verwerkt. Mag ik deze toevoegen aan de tabel?	Ja, als bijvoorbeeld garantiekosten in mindering worden gebracht op de koers, dan geniet het de voorkeur om de garantiekosten in een aparte regel op te nemen in de kostentabel.
Is het toegestaan om het tekstblok "Hoe hoog zijn de kosten die de fondsbeheerder in rekening brengt?" ook te gebruiken voor beleggingsverzekeringen die voor 1 januari 2018 tot stand zijn gekomen.	Ja, dat mag. Maar houd er wel rekening mee dat u de volgende zin verwijdt: "Fondskosten die fondsbeheerders maken, zijn door hen in mindering gebracht op de koers. Kijk voor meer informatie over de beleggingsfondsen op www.@@@.nl ." De te verwijderen zin staat in het tekstblok "Wat is de waarde van de beleggingen?".

Overige overzichten

1. Toelichting

Er is een groot aantal situaties denkbaar waarin er voor de klant iets verandert met kleinere of grotere gevolgen voor de beleggingsverzekering. De commissie De Ruiter heeft aangegeven dat bij ingrijpende veranderingen de klant vooraf moet worden gewaarschuwd voor mogelijke consequenties van de verandering. Er is voor gekozen om vier situaties te benoemen waarvoor een overzicht is opgesteld waarmee de klant kan worden gewezen op de consequenties van een keuze.

In drie situaties dient de klant per (gewenste) mutatiedatum een overzicht te ontvangen met de gevolgen van de mutatie voor de toekomst op basis van model Informatie over <productnaam>:

1. premieverlaging;
2. premievrij maken;
3. premieverhoging.

Voor contracten gesloten vanaf 1 april 2010 geldt een nieuwe redactie voor de modellen De Ruiter (zie pagina 38 t/m 44). Ook voor bestaande contracten wordt zoveel als mogelijk deze nieuwe redactie gebruikt. Ontvangt een polishouder deze modellen De Ruiter met een nieuwe redactie, dan wordt ook bij mutaties een model 2 met de nieuwe redactie verstrekt.

Een aparte situatie is “Afkoop van de polis”. Hierop wordt vanaf pagina 77 ingegaan.

Het staat verzekeraars vanzelfsprekend vrij om ook in andere wijzigingssituaties informatie te sturen over de mogelijke gevolgen voor de beleggingsverzekering.

Er wordt een mutatieoverzicht verstrekt bij:

- premieverlaging
- premievrij maken van de polis
- premieverhoging

Verstrek per mutatiedatum een overzicht op basis van model 2 Informatie over <productnaam>, met de gevolgen van de mutatie voor de toekomst.

- afkoop

2. Vragen en antwoorden

Vraag	Antwoord
Hoe wordt voor nieuwe contracten (na 1 april 2010) model 2 bij mutaties toegepast?	Kosten bemiddelaar bestaat bij mutaties op contracten gesloten na 1 april 2010 uit: de nog niet verrekende afsluitprovisie, de nieuwe afsluitprovisie samenhangend met de mutatie en de gewijzigde doorlopende provisie. De kosten voor het uitbetalen en voorfinancieren hiervan horen bij kosten verzekeringsmaatschappij.

Vraag	Antwoord
Moeten bij mutaties op een contract dat is gesloten na 1 april 2010 de onderdelen waaruit de kosten bemiddelaar bestaan (de nog niet verrekenende afsluitprovisie, de nieuwe afsluitprovisie samenhangend met de mutatie en de gewijzigde doorlopende provisie) apart worden weergegeven?	Ja, uit oogpunt van transparantie worden deze bedragen bij voorkeur separaat weergegeven. Alleen wanneer dit om administratieve redenen niet mogelijk is, mag worden volstaan met een totaalbedrag.
Voor welke situaties dient het model te worden verstrekt?	Voor "afkoop" is een apart overzicht uitgewerkt. Voor de situaties „premieverlaging en -verhoging en premievrij maken" dient model Informatie over <productnaam> opnieuw te worden verstrekt. Voor overige situaties staat het de verzekeraar vrij om het model opnieuw te verstrekken (bijvoorbeeld bij wijziging van een risicodekking).
Het model dient verstrekt te worden in de situaties premieverlaging en -verhoging, afkoop en premievrij maken. Wijziging van een risicodekking is ook een belangrijke wijziging. Dient in dat geval ook een overzicht te worden verstrekt van de consequenties?	In het rapport van de commissie De Ruiter is aangegeven dat verzekeraars, bij mutaties met financiële consequenties voor de klant, hem hierop moeten wijzen. Ondanks dat er geen financiële consequenties voor de bruto premiebetaling zijn, zijn er wel financiële consequenties voor de uitkering in het onderhavige geval. Er is echter geen sprake van een premieverlaging, dus het model dient niet opnieuw te worden verstrekt. Verzekeraars wordt echter wel aangeraden om het model opnieuw te sturen in verband met de consequenties van de wijziging.
Het komt voor dat cliënten met een beleggingsverzekering ondanks aanmaningen weigeren de premie te betalen. Bij bepaalde producten is in de polisvoorwaarden bepaald dat bij het niet betalen van premie de verzekering verplicht wordt afgekocht. Bij andere producten leidt voortdurende non-betaling tot het premie-vrijmaken van de verzekering. Bij premievrij maken op initiatief van de klant moet een model 2 worden verstrekt. Moet bij premievrij maken in de situatie van voortdurende non-betaling een model 2 worden aangemaakt?	Bij premievrij maken op basis van verzekeringsvoorwaarden (in plaats van op initiatief van de klant) mag model 2 worden gebruikt. Het Verbond adviseert om in ieder geval zoveel mogelijk de verschillende elementen uit model 2 aan de polishouder transparant te maken.

Vraag	Antwoord
Mag model 2 bij mutaties met de polis worden meegezonden of moet dit altijd vooraf?	Model 2 bij mutaties mag ook met de polis worden verzonden mits de mogelijkheid wordt geboden om binnen 30 dagen op de mutatiebeslissing terug te komen. In het geval een klant besluit een mutatie te herzien, wordt hierbij door de verzekeringsmaatschappij de procedure gevolgd zoals is vastgelegd in de polisvoorwaarden. In een dergelijk geval mag overal waar in het model wordt gesproken van offerte dit woord worden vervangen door "polis" en / of "gewijzigde polis".
Het model lijkt op een soort advies aan de klant. Hoe verhoudt zich dat tot adviezen van het intermediair?	Met dit model geeft de verzekeraar de consequenties (qua kosten en premie) van een keuze van de consument weer in een overzicht. Verzekeraars kunnen in dat overzicht actief verwijzen naar het intermediair voor advies.
Dienen in het overzicht uitsluitend de gevolgen van de mutatie zelf of voor de verzekering als geheel te worden weergegeven?	In het model dienen de gevolgen van de mutatie voor de gehele verzekering te worden weergegeven.
Moet bij een mutatie ook een totaal kostenpercentage worden weergegeven?	Nee, de passage "Wat zijn de totale kosten" mag worden weggelaten.
Mag in geval van het verstrekken van Informatie over <productnaam> bij mutaties niet alleen bij „premiesom“, maar in alle gevallen waarin wordt verwezen naar toekomstige premies het woord "toekomstige" worden toegevoegd?	Ja, dat mag.
Bij een wijziging van de duur van de verzekering wijzigt de einddatum. Dient bij "einddatum verzekering" de oude of nieuwe einddatum te worden ingevuld?	De nieuwe einddatum dient te worden ingevuld.
Dient bij ingangsdatum verzekering de oorspronkelijke ingangsdatum of mutatiedatum of beiden te worden ingevuld?	Alleen de mutatiedatum dient te worden weergegeven.
Bij premievrij maken is de overeengekomen premie "€ 0". Kan de zin "overeengekomen premie" dan worden weggelaten of dienen de reeds betaalde premies te worden opgenomen?	De te betalen premies dienen vanaf de mutatiedatum te worden weergegeven. In het geval van premievrij maken wordt dus "0" ingevuld. Het invullen van deze regel met "0" maakt het voor de klant inzichtelijk dat hij geen premie betaalt.

Vraag	Antwoord
Op een aantal plaatsen in het model wordt verwezen naar de offerte. Bij een nieuwe polis wordt die altijd opgemaakt, maar niet bij alle mutaties. Dient toch in alle gevallen een nieuwe offerte te worden afgegeven?	De wijze waarop hiermee wordt omgegaan is individueel maatschappijbeleid.
Model Informatie over <productnaam> moet bij premieverhoging worden verstrekt. Wordt met premieverhoging ook extra storting op een koopsomverzekering bedoeld?	Nee, er is in dat geval geen sprake van een extra premieverhoging. De gevolgen van een dergelijke storting zullen blijken als de klant het model "Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>" ontvangt.
Moet er bij een automatische op de polisvoorwaarden gebaseerde verhoging / verlaging een nieuw model Informatie over <productnaam> worden afgegeven?	Nee, dit hoeft niet.
In model staat de volgende tekst: "Wanneer begint uw beleggingsverzekering? <ingangsdatum>". Mag dit worden aangepast in: "Wanneer begint de nieuwe situatie van uw beleggingsverzekering? <mutatiedatum>"?	Ja, dat mag.
In het model wordt gesproken over "premiesom". Dit is de totale premie die gedurende de looptijd van het contract wordt betaald. De premies die in het verleden zijn betaald, zijn (in de meeste gevallen) niet in de administratie vastgelegd. Is het bij een mutatie toegestaan om uit te gaan van de nog te betalen premies en dus toekomstige premiesom? En mag dit als volgt in het model worden vermeld: ".... Dit is de toekomstige premiesom."	Ja, dat mag.

Vraag	Antwoord
Het is mogelijk dat na een mutatie geen premie meer wordt betaald. Bijvoorbeeld na premievrijmaking. Wat moet dan worden vermeld bij de tekst: "U betaalt Dit is de premiesom."?	In dat geval mag worden opgenomen: "U betaalt geen premie".
Het model kent een tekstblok "Wat trekken we van uw premiesom af?" Wat moet hier worden vermeld als er geen premies meer worden betaald? In dat geval wordt er ook niets van de premies afgetrokken.	Het volledig weglaten van het tekstblok komt de leesbaarheid van de totale informatie niet ten goede. Het tekstblok dient te worden gehandhaafd. Als tekst wordt dan opgenomen: "Omdat u geen premies (meer) betaalt, is uw premiesom nihil."
Het kan voorkomen (bijvoorbeeld bij een premieverhoging) dat er nog een verrekening van de oorspronkelijke eerste kosten plaatsvindt en dat voor de verhoging een nieuwe verrekening van eerste kosten wordt vastgesteld waarvoor een andere termijn gaat gelden. Hoe moet dit in het model worden weergegeven?	Deze situatie mag op twee manieren in het model worden weergegeven: • de eerste kosten worden gecumuleerd weergegeven: € totaalbedrag. U betaalt <aantal> maanden iedere maand € (restant oorspronkelijke eerste kosten en deel eerste kosten van de verhoging) en vervolgens betaalt u <aantal> maanden iedere maand € (restant van de eerste kosten van de verhoging); • de eerste kosten worden per verzekeringslaag weergegeven. • Bijvoorbeeld € totaalbedrag. U betaalt <aantal> maanden iedere maand € (oorspronkelijke eerste kosten) en tevens betaalt u <aantal> maanden iedere maand € (eerste kosten van de verhoging).
Bij een premieverlaging dient een overzicht gebaseerd op model Informatie over <productnaam> te worden verstrekt. Wat wordt onder een premieverlaging verstaan? Een bruto premieverlaging of ook een netto premieverlaging doordat bijv. de risicodekking wordt verhoogd?	In het rapport van de commissie De Ruiter is aangegeven dat verzekeraars, bij mutaties met financiële consequenties voor de klant, hem hierop moeten wijzen. Ondanks dat er geen financiële consequenties voor de bruto premiebetaling zijn, zijn er wel financiële consequenties voor de uitkering in het onderhavige geval. Er is echter geen sprake van een premieverlaging, dus het model dient niet opnieuw te worden verstrekt. Het is individueel maatschappijbeleid of verzekeraars in dit geval ook opnieuw het model sturen.
In geval van een mutatie moet het model worden toegestuurd bij ontvangst van het verzoek tot wijziging. Kan de wijziging wel al worden uitgevoerd? Of moet er worden gewacht op een extra akkoord van de klant?	Het moment van doorvoeren van de wijziging is afhankelijk van de voorwaarden die met de klant zijn overeengekomen. Om de verzekeringnemer te doordringen van de consequenties bij afkoop raden wij u aan om het overzicht door de klant te laten ondertekenen.
Dient de klant expliciet om een overzicht te verzoeken om het toegestuurd te krijgen?	Nee, het overzicht dient altijd te worden verstuurd en niet enkel als de klant er expliciet om vraagt.

Vraag	Antwoord
Mag in het geval van premievrijmaking in het geval van betalingsachterstand een aparte rubriek worden toegevoegd?	Ja, dat mag. De rubriek “Verrekening verschuldigde premies en achterstandsrente” mag worden toegevoegd.

Model 4 Mutatieoverzicht bij afkoop van <productnaam>

1. Toelichting

Als een klant vraagt om (informatie over) afkoop van de beleggingsverzekering, dan stuurt u hem een mutatieoverzicht bij afkoop van <productnaam> toe. Welke procedure u hier precies bij volgt hangt af van de voorwaarden die met de klant zijn overeengekomen.

Om de verzekeringnemer te doordringen van de consequenties bij afkoop, raden wij u aan het mutatieoverzicht door de klant te laten ondertekenen.

Voor verzekeringen waarbij geen sprake is van verrekening van eerste kosten kan het onderdeel „eerste kosten die u nog niet heeft betaald” vervallen.

2. Het model

Bij ‘Afkoop’ wordt opgesteld:

U wilt uw beleggingsverzekering stoppen. Wat betekent dit voor u?

Dit betekent dat de waarde van uw beleggingen per afkoopdatum na aftrek van kosten wordt uitgekeerd. Dit noemen wij de afkoopwaarde.

Waarde van uw beleggingen per afkoopdatum <afkoopdatum>	€ <bedrag>
Verkoopkosten	€ <bedrag>
Administratiekosten	€ <bedrag>
Eerste kosten die u nog niet heeft betaald	€ <bedrag>
Verrekening verschuldigde premies en achterstandsrente	<u>€ <bedrag></u>
Totaal af	<u>€ <bedrag></u>
Afkoopwaarde	€ <bedrag>

3. Vragen en antwoorden

Vraag	Antwoord
Mag de volgende wijziging worden aangebracht in geval van gedeeltelijke afkoop? Afkoopwaarde, bedrag naar rechts op schuiven en regel toevoegen aan het eind, met de “Waarde van uw beleggingen per afkoopdatum na verrekening afkoop”?	Ja, dat mag.
Mag in het geval van betalingsachterstand de rubriek “Verrekening verschuldigde premies” worden toegevoegd?	Ja, dat mag.

Vraag	Antwoord
Het komt voor dat cliënten met een beleggingsverzekering ondanks aanmaningen weigeren de premie te betalen. Bij bepaalde producten is in de polisvoorwaarden bepaald dat bij het niet betalen van premie de verzekering verplicht wordt afgekocht. Bij andere producten leidt voortdurende non-betaling tot het premievrij maken van de verzekering. Bij premievrij maken op initiatief van de klant moet een model 2 worden verstrekt. Moet bij afkoop in de situatie van voortdurende non-betaling een model 4 worden aangemaakt?	Bij afkoop op basis van verzekeringsvoorwaarden (in plaats van op initiatief van de klant) mag model 4 worden gebruikt. Het Verbond adviseert om in ieder geval zoveel mogelijk de verschillende elementen uit model 4 aan de polishouder transparant te maken.
Indien een klant bij afkoop geld terug kan krijgen (terugbetaling al verrekenende kosten) geeft het model hiertoe geen mogelijkheid. Er wordt alleen gesproken over kosten die van de waarde moeten worden afgetrokken. Hoe moet een bedrag in de plus weergegeven?	In dat geval mag een extra regel worden toegevoegd: "Terugbetaling al verrekenende kosten € <bedrag>".
Is dit model ook verplicht indien de afkoopwaarde gelijk is aan de waarde van de beleggingen (er worden dus geen kosten in mindering gebracht)?	Ja, in dat geval worden de genoemde kosten op "0" gezet of wordt n.v.t. ingevuld.
Is het voldoende als een indicatie van de verschillende bedragen wordt gegeven?	Als er geen mutaties mogelijk zijn met terugwerkende kracht, zal de indicatie van de afkoopwaarde van een beleggingsverzekering nooit precies gelijk zijn aan de daadwerkelijke afkoopwaarde. Het is de bedoeling dat de bedragen worden weergegeven op de datum waarop de klant de afkoop wil doorvoeren. Er kunnen verschillen ontstaan doordat de koers fluctueert tussen datum van afgifte en het daadwerkelijk doorvoeren van het verzoek tot afkoop. Welke procedure hiervoor wordt gevoerd, hangt af van de voorwaarden die u met de klant bent overeengekomen.
Is het nodig om de klant een mutatieoverzicht bij afkoop te verstrekken als de opnamewaarde altijd via het internet is te raadplegen en er geen afkoopkosten in rekening worden gebracht?	Ja, er dient ook een overzicht te worden verstrekt aan de klant. Hetzij elektronisch of op papier, zodat de klant inzicht krijgt in de consequenties van afkoop van de verzekering.

Vraag	Antwoord
In het overzicht ontbreekt de indicatieve afkoopwaarde. Waar dient deze te worden weergegeven?	Deze dient in de toelichting te worden weergegeven.
Is het nodig om het model als bijlage bij een brief toe te voegen of mag de inhoud van het model geïntegreerd worden in een brief?	Het model moet als zodanig herkenbaar zijn.
Dient het model ook bij gedeeltelijke afkoop te worden verstrekt?	Ja, dat moet.
Indien niet van toepassing mag de term "achterstands-rente" worden weggelaten?	Ja, dat mag.
Als een verzekeraar in de administratie geen onderscheid maakt in administratiekosten en verkoopkosten, maar deze wel in rekening brengt, moet het onderscheid in het model dan wel worden gemaakt?	Ja, het onderscheid moet worden gemaakt.
In het overzicht ontbreekt de mogelijkheid om bij afkoop van een hybride verzekering het eventuele rentenadeel (disagio) of rentevoordeel (agio) te verrekenen.	In geval van verrekening van een rentevoor- of rentenadeel mag een extra regel worden toegevoegd. Dit wordt als volgt in het model weergegeven: "Verrekening van rentevoordeel / rentenadeel vanwege voortijdige opname hypotheekrenterekening € <bedrag>".

Model 4 Wijzigingen in verband met compensatieregelingen voor beleggingsverzekeringen

1. Toelichting

Via circulaire SL-L 2010/07 is een wijziging in model 4 doorgevoerd voor verzekeringen waarbij een compensatiebedrag is verwerkt in de afkoopwaarde.

2. Het model

Bij 'Afkoop' wordt opgesteld:

U wilt uw beleggingsverzekering stoppen. Wat betekent dit voor u?

Dit betekent dat de waarde van uw beleggingen per afkoopdatum na aftrek van kosten wordt uitgekeerd. Dit noemen wij de afkoopwaarde.

Waarde van uw beleggingen per afkoopdatum <afkoopdatum> € <bedrag>

Verkoopkosten € <bedrag>

Administratiekosten € <bedrag>

Eerste kosten die u nog niet heeft betaald € <bedrag>

Verrekening verschuldigde premies en achterstandsrente € <bedrag>

Totaal af € <bedrag>

Compensatie € <bedrag>

Afkoopwaarde € <bedrag>

3. Vragen en antwoorden

Vraag	Antwoord
Mag een andere term worden gebruikt voor het woord "compensatie"?	Ja, dat mag. U kunt de term gebruiken die u reeds gebruikt in uw overige klantinformatie.

Model 5 Informatie over uw spaarkasovereenkomst (contracten gesloten tot 1 april 2010)

1. Toelichting

Het model Informatie over uw spaarkasovereenkomst in <periode> is afgeleid van het model Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>. De verschillen met dat model zitten vooral in mededelingen aan de klant bij het „saldo per <beginperiode>” en de koers waarmee de waarde van de beleggingen wordt berekend.

Op de einddatum wordt het aandeel van de klant van de gehele kas bepaald, waarbij rekening wordt gehouden met de samenstelling van de kas en de overlevingskansen van alle deelnemers. Hiermee is bij het saldo geen rekening gehouden. Dit is het saldo enkel op basis van de inleg van de klant. Bij de koers waarmee de waarde van de beleggingen wordt berekend zitten eventuele koerswinsten, dividenduitkeringen en overlevingswinsten verwerkt. U dient dit in het overzicht te specificeren (doorhalen wat niet van toepassing is).

Voor het overige kunt u dit model invullen zoals beschreven in model Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode>.

Na 1 januari 2013 afgesloten producten

Door invoering van het provisieverbod voor beleggingsverzekeringen kunnen de onderdelen in model 3 die betrekking hebben op kosten bemiddelaar vervallen voor verzekeringen waarop inhouding van provisiekosten niet (meer) van toepassing is. In dit opzicht wordt het model voor intermediair verzekeraars gelijk aan het model zoals direct writers al gebruikten. Hiervoor is geen nieuw standaard model gemaakt.

2. Het model

Informatie over uw spaarkasovereenkomst in <periode>

In deze brief geven wij u informatie over uw spaarkasovereenkomst in <periode>.

Hoe heeft de waarde van uw verzekering zich ontwikkeld?

Hoeveel premie heeft u in <periode> betaald? Wat hebben wij in <periode> van uw premie afgetrokken? Hoeveel heeft u in <periode> verdiend op de beleggingen (resultaat)? En wat is nu de waarde van de beleggingen? De antwoorden op deze vragen staan in deze tabel.

Voorlopig* saldo per <begin periode>	€ <bedrag>
Hoeveel premie heeft u in <periode> voor uw spaarkasovereenkomst betaald?	€ <bedrag>
Subtotaal 1: voorlopig saldo per <beginperiode> plus inleg <periode>	€ <bedrag>
<i>Hiervan trekken we het volgende af:</i>	
premies overlijdensrisicodekking	€ <bedrag>
premies arbeidsongeschiktheidsrisicodekking	€ <bedrag>
kosten verzekeringsmaatschappij (eerste kosten en doorlopende kosten)	€ <bedrag>
kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur**	€ <bedrag>
aan- en verkoopkosten	€ <bedrag>
Totaal	-/- € <bedrag>
Subtotaal 2: na aftrek kosten en premies	€ <bedrag>
Hoeveel heeft u in <periode> verdiend op de beleggingen (resultaat***)?	€ <bedrag>
Voorlopig saldo per <einde periode>	€ <bedrag>

* Op de einddatum wordt uw aandeel van de gehele kas bepaald, waarbij rekening wordt gehouden met de samenstelling van de kas en de overlevingskansen van alle deelnemers. Hiermee is bij dit saldo geen rekening gehouden. Dit is het saldo enkel op basis van uw inleg.

** De rubriek 'kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur' kan afwijken van de provisie die uw tussenpersoon ontvangt. Uw tussenpersoon geeft u aan wat zijn provisie is. Een deel van deze provisie kan uw tussenpersoon direct bij het afsluiten van uw verzekering ontvangen. Maar deze kosten worden over een langere termijn met de door u betaalde premie verrekend. Aan dit 'gespreid betalen' kunnen aanvullende kosten verbonden zijn. Daardoor kan het hier genoemde kostenbedrag afwijken van het bedrag dat uw tussenpersoon ontvangt.

*** In dit resultaat zijn o.a. koerswinsten, dividenduitkeringen en overlevingswinsten verwerkt.

Wat is de waarde van de beleggingen van de gehele kas ten opzichte van de vorige opgave?

Wij hebben uw geld belegd in één of meer beleggingsfondsen. In deze tabel laten we de volgende informatie zien: hoeveel eenheden de kas aan het eind van <periode t-1> had. Hoeveel eenheden de kas nu heeft. Wat de koers van de eenheden aan het einde van de periode is. En hoeveel de beleggingen nu waard zijn.

Fondskosten die fondsbeheerders maken, zijn door hen in mindering gebracht op de koers. Kijk voor meer informatie over de beleggingsfondsen op www.@@@.nl.

Beleggingsfonds	Eenheden <periode t-1>	Eenheden <periode>	Koers <einde periode> of rendement	Waarde beleggingen
<fondsnaam 1>				
<fondsnaam 2>				
Hoeveel zijn de beleggingen nu waard?				€ <bedrag>

Model 5 Informatie over uw spaarkasovereenkomst (contracten gesloten vanaf 1 april 2010)

1. Toelichting

Voor nieuwe contracten (gesloten vanaf 1 april 2010) is voor de modellen De Ruiters afgesproken om alleen de daadwerkelijk betaalde provisie te vermelden als kosten bemiddelaar. Als hoofdregel geldt dat voor contracten gesloten vanaf deze datum de nieuwe redactie voor de rubriek kosten bemiddelaar wordt gehanteerd. Contracten die voor deze datum zijn gesloten, krijgen modellen met oude redactie voor de rubriek kosten bemiddelaar (inclusief voetnoot).

Maatschappijen die deze wijziging eerder kunnen en willen implementeren zijn vrij om vanaf een eerder moment de aangepaste modellen te hanteren. Naar aanleiding van gesprekken met Fidin roept het Verbond u op zoveel mogelijk ook voor bestaande contracten de nieuwe redactie voor contracten gesloten vanaf 1 april 2010 te hanteren.

2. Het model

Informatie over uw spaarkasovereenkomst in <periode>

In deze brief geven wij u informatie over uw spaarkasovereenkomst in <periode>.

Hoe heeft de waarde van uw verzekering zich ontwikkeld?

Hoeveel premie heeft u in <periode> betaald? Wat hebben wij in <periode> van uw premie afgetrokken? Hoeveel heeft u in <periode> verdiend op de beleggingen (resultaat)? En wat is nu de waarde van de beleggingen? De antwoorden op deze vragen staan in deze tabel.

Voorlopig* saldo per <begin periode>		€ <bedrag>
Hoeveel premie heeft u in <periode> voor uw spaarkasovereenkomst betaald?		€ <bedrag>
Subtotaal 1: voorlopig saldo per <beginperiode> plus inleg <periode>		€ <bedrag>
<i>Hiervan trekken we het volgende af:</i>		
premies overlijdensrisicodekking	€ <bedrag>	
premies arbeidsongeschiktheidsrisicodekking	€ <bedrag>	
kosten verzekeringsmaatschappij (eerste kosten en doorlopende kosten)	€ <bedrag>	
kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur	€ <bedrag>	
waarvan:		
- afsluitprovisie*	€ <bedrag>	
- doorlopende provisie	€ <bedrag>	
aan- en verkoopkosten	€ <bedrag>	
Totaal	-/-	€ <bedrag>
Subtotaal 2: na aftrek kosten en premies		€ <bedrag>
Hoeveel heeft u in <periode> verdiend op de beleggingen (resultaat***)?		€ <bedrag>
Voorlopig saldo per <einde periode>		€ <bedrag>

- * Op de einddatum wordt uw aandeel van de gehele kas bepaald, waarbij rekening wordt gehouden met de samenstelling van de kas en de overlevingskansen van alle deelnemers. Hiermee is bij dit saldo geen rekening gehouden. Dit is het saldo enkel op basis van uw inleg.
- ** De afsluitprovisie is op de ingangsdatum in één keer aan uw bemiddelaar of verzekeringsadviseur uitbetaald, maar wordt bij u in rekening gebracht gedurende <aantal> jaar.
- *** In dit resultaat zijn o.a. koerswinsten, dividenduitkeringen en overlevingswinsten verwerkt.

Wat is de waarde van de beleggingen van de gehele kas ten opzichte van de vorige opgave?

Wij hebben uw geld belegd in één of meer beleggingsfondsen. In deze tabel laten we de volgende informatie zien: hoeveel eenheden de kas aan het eind van <periode t-1> had. Hoeveel eenheden de kas nu heeft. Wat de koers van de eenheden aan het einde van de periode is. En hoeveel de beleggingen nu waard zijn.

Fondskosten die fondsbeheerders maken, zijn door hen in mindering gebracht op de koers. Kijk voor meer informatie over de beleggingsfondsen op www.@@@.nl.

Beleggingsfonds	Eenheden <periode t-1>	Eenheden <periode>	Koers <einde periode> of rendement	Waarde beleggingen
<fondsnaam 1>				
<fondsnaam 2>				
Hoeveel zijn de beleggingen nu waard?				€ <bedrag>

3. Vragen en antwoorden

Vraag	Antwoord
Gelden de Q&A's van de informatiemodellen voor contracten gesloten tot 1 april 2010 eveneens voor dit nieuwe model?	Ja.
Wanneer het moment van uitbetalen van een eventuele afsluitprovisie aan de bemiddelaar verschilt van het moment van kostentoerekening aan het product, wat is dan het bedrag dat moet worden ingevuld als kosten bemiddelaar – afsluitprovisie?	In model 5 nieuwe redactie vermeldt u wat in de betreffende periode het deel van de kostenonttrekking ten behoeve van de afsluitprovisie is geweest. Als u dus bijvoorbeeld de totale afsluitprovisie in vijf jaar verrekent, vermeldt u 1/5e deel van de afsluitprovisie. Gebeurt dat in acht jaar, dan is dat 1/8e deel van de afsluitprovisie. Een eventuele opslag voor het uitbetalen en voorfinancieren van de afsluitprovisie moeten worden opgenomen onder “kosten verzekeringsmaatschappij”.
Mag in de toelichtende voetnoot het totale bedrag van een eventuele afsluitprovisie worden vermeld?	Ja, dat mag. De tekst wordt dan als volgt: * De afsluitprovisie (€ <bedrag>) is op de ingangsdatum in één keer aan uw bemiddelaar of verzekeringsadviseur uitbetaald, maar wordt bij u – inclusief kosten voor uitbetalen en financieren – in rekening gebracht gedurende <aantal> jaar.

Vraag	Antwoord
Mogen de kosten voor het uitbetalen en voorfinancieren van de afsluitprovisie separaat inzichtelijk worden gemaakt bij "kosten verzekeringsmaatschappij" in de modellen?	Nee, daar is in de modellen zelf geen ruimte voor. Deze informatie kan, indien gewenst, wel worden verstrekt in een toelichting bij de modellen.
Vervalt hiermee de toelichtende voetnoot (circulaire SL-L 2008/36) ingevoerd per 1 januari 2009?	Ja, deze toelichtende voetnoot vervalt voor alle modellen waarbij u nu de daadwerkelijk betaalde provisie vermeldt.
Geldt deze aanpassing enkel voor contracten gesloten op of na 1 april 2010?	De aanpassing is verplicht voor contracten gesloten ná 1 april 2010, maar mág voor alle contracten worden doorgevoerd.

Begrippen

Begrip	Uitleg
Aankoopkosten	Aankoopkosten zijn de kosten die de verzekeringsmaatschappij in rekening brengt om units / eenheden / participaties / fracties te kopen.
Doelkapitaal	De oorspronkelijk door de klant beoogde eindwaarde van de verzekering, eventueel geactualiseerd op basis van een mutatie in de verzekering waarvoor een nieuwe offerte is afgegeven.
Doorlopende kosten	Doorlopende kosten die de maatschappij gedurende de gehele premiebetalingsduur in rekening brengt. Deze dienen bijvoorbeeld voor de jaarlijkse administratie en de incasso van de premie (met name als de frequentie van betaling hoger is dan eens per jaar).
Eenheden / units / participaties / fracties	Mate van deelneming in een beleggingsfonds
Eerste kosten	Eerste kosten zijn de kosten die de maatschappij ineens of gedurende een beperkt gedeelte van de premiebetalingsduur in rekening brengt en dienen bijvoorbeeld voor de ontwikkelingskosten van het product en verder uit provisie voor de adviseur of bemiddelaar, offerte- en acceptatiekosten, alsmede kosten voor invoer van de verzekering in de diverse administraties.
Gematigd scenario	De definitie zoals vastgelegd in de Gedelegeerde verordening (EU) 2017/653 (tot aanvulling bij PRIIP's verordening (EU) 1286/2014). Het gaat om een voorbeeldberekening waarbij berekend hoe hoog het voorbeeldkapitaal op einddatum kan zijn indien er sprake is van een gematigd scenario.
Historisch rendement	De definitie zoals vastgelegd in artikel 3:9 Nadere Regeling gedragstoezicht financiële ondernemingen. Het gaat om het rendement dat op het moment van het verstrekken van het model wordt gebruikt in offertes voor nieuwe klanten.
Koers	De waarde van één unit / eenheid / participatie / fractie in een beleggingsfonds.
Kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur	Dit is de kosteninhouding door de verzekeraar ter bekostiging van de provisie aan de bemiddelaar.
Kosten verzekeringsmaatschappij	Dit is de som van de eerste en doorlopende kosten van de verzekeringsmaatschappij.
Lopende kosten	De fondsbeheerder brengt Lopende kosten in rekening voor het beheer van het fondsvermogen. Daarnaast kan een fonds als onderdeel van haar beleggingsbeleid weer beleggen in andere fondsen. Ook door deze fondsen kunnen kosten in rekening worden gebracht. De beheervergoeding is een percentage van de belegde waarde en wordt verrekend in de koers van het fonds. De hoogte van deze vergoeding is afhankelijk van het fonds waarin u belegt. Let op! Lopende kosten zijn niet hetzelfde als de Doorlopende kosten van de verzekeraar.

Begrip	Uitleg
Ongunstig scenario	De definitie zoals vastgelegd in de Gedelegeerde verordening (EU) 2017/653 (tot aanvulling bij PRIIP's verordening (EU) 1286/2014). Het gaat om een voorbeeldberekening waarbij berekend hoe hoog het voorbeeldkapitaal op einddatum kan zijn indien er sprake is van een ongunstig scenario.
Pessimistisch rendement	De definitie zoals vastgelegd in artikel 3:9 Nadere Regeling gedragstoezicht financiële ondernemingen.
Portefeuille transactiekosten	Alle transactiekosten die de fondsbeheerder maakt bij het aan- en verkopen van beleggingen in het kader van het beheer van de portefeuille
Prospectus	Een prospectus is een wettelijk vereist document, veelal juridisch van aard, bij een emissie van financiële producten, zoals aandelen, obligaties, beleggingsfondsen, etc. In een prospectus staan de voorwaarden van de emissie vermeld. Bijlage I van het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen bepaalt wat in een prospectus moet worden opgenomen.
Resultaat	Het resultaat is de verandering van de waarde van een belegging over een bepaalde periode. Resultaat bestaat onder andere uit de componenten koersresultaat, uitgekeerd dividend en overige beleggingsopbrengsten.
Verkoopkosten	Verkoopkosten zijn de kosten die de verzekeringsmaatschappij in rekening brengt bij het te gelde maken van de units / eenheden / participaties / fracties.
Verzekerd garantiebedrag	Een minimum uitkering of minimum rendement op de einddatum van de verzekering.
Voorbeeldkapitaal	Het kapitaal berekend op basis van twee rendementen: pessimistisch en historisch rendement dan wel eigen voorbeeldrendement. Welk rendement wordt gebruikt naast het pessimistisch rendement kan per verzekeraar verschillen. Het gaat hierbij om het rendement dat op dat moment wordt gebruikt in offertes voor nieuwe klanten. Dit kan zijn het historisch rendement, het gemaximeerde historisch rendement, of een eigen voorbeeldrendement (dat niet hoger mag zijn dan het historisch rendement). De in het model Informatie over uw beleggingsverzekering in <periode> te gebruiken terminologie moet hier uiteraard bij aansluiten.
Waarde beleggingen	De waarde beleggingen geeft de omvang van het belegde vermogen in een fonds weer.